

Västerbotten

Årsberättelse 2023

Vad håller vi på med egentligen?

RF-SISU Västerbotten ska stödja, leda, samordna, företräda, utveckla, bilda och utbilda idrottsrörelsen i Västerbotten.

Det innebär att stödja den idrottsliga utvecklingen och kunskapsutvecklingen, leda och samordna idrottsrörelsen och företräda den gentemot myndigheter, politiker och samhället i övrigt. Att fördela

och följa upp anslag till idrottsrörelsen är också en viktig del. Likaså att, som idrottens egna studieförbund, bidra till idrottens och individers utveckling genom folkbildningsinsatser och att skapa

förutsättningar för utvecklingsarbete, så att idrottsföreningar och förbund når sina mål och visioner.

Strategi 2025 – idrottens gemensamma vision

Idrottsrörelsen har tagit ett gemensamt avstamp för att säkerställa att vi är relevanta även 2025. De olika idrotterna har gått ihop för att utmana bilden av hur det ska vara att idrotta i en förening och i samma veva staka ut vägen för framtiden.

"Svensk idrott vill att fler ska hålla på längre och att det ska vara naturligt att idrotta i en förening oavsett ålder eller ambitionsnivå. Människor ska inte vara hänvisade till egen motion eller privata alternativ för att träna, utan ska kunna idrotta inom svensk idrott hela livet om de så vill." (Ur strategiskt dokument antaget på RF-stämman i maj 2015).

Våra utvecklingsresor

Vi bryter ner målen inom Strategi 2025 till sex utvecklingsresor:

- Jämställdhet för en framgångsrik idrott
- Den moderna föreningen engagerar
- Idrotten gör Västerbotten starkare
- Ett stärkt ledarskap
- Ny syn på träning och tävling
- En inkluderande idrott för alla

Styrelsens sammansättning 2023

Åsa Ögren, ordförande
 Thomas Lindgren, vice ordförande
 Göran Svanberg, ledamot
 Katarina Sandberg, ledamot
 Magnus Hansson, ledamot
 Christine Rosencrantz, ledamot
 Linda Fredriksson, ledamot
 Åsa Stocksén-Nilsson, ledamot
 Henric Jakobsson, ledamot

Höjdpunkter under året

Evenemangens år!

Det var ett sprakande evenemangsår med evenemang som Rally Sweden, SM-veckan, 10-mila och Parasport Challenge.

Idrottsservice fortsätter växa.

124 kunder har under året fått hjälp med bokföring, redovisning, administration, föreningsjobb eller praktiska tjänster.

9%

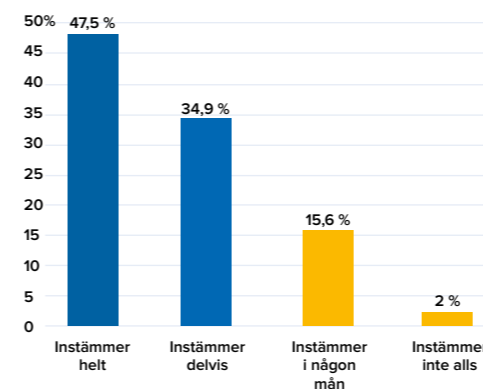
Ungefär 9 % av västerbottningarna har deltagit i vår folkbildningsverksamhet

433

Vi har nått 433 av 851 IF-sektioner* under året.

Sammantaget, jag och min förening är nöjd med RF-SISU:s arbete

Stor satsning på parasport

Vi har satsat extra mycket på att stimulera och utveckla parasporten i länet. I Västerbotten finns nu ett femtiotal föreningar som erbjuder idrott för personer med funktionsnedsättning och en rad parasport-evenemang har genomförts under året.

9%

av alla utlån som görs i hela Sverige lånas på Fritidsbanken i Umeå.

Under 2023 har 78 personer jobbat på Fritidsbanken i Umeå:

- 10 anställda
- 26 i arbetsträning
- 15 feriearbetare
- 15 från frivården
- 7 APL/prao
- 5 volontärer

Förmånen att få leda denna organisation slår det mesta

Vad säger man om en så robust och väl sammansvetsad organisation med kompetenta och lojala medarbetare som dagligen finns till hands för att idrotten ska ges de bästa förutsättningar att utvecklas?

Att sammanfatta ett år är en riktig utmaning då ju idrotten puttrar och pyr, året om, på många aktivitetsytor, runt om i vårt län. Den årliga reflektion som verksamhetsberättelsen är, ger oss möjlighet att fascineras av mångfalden, omfattningen men även allt vi har skäl att vara tacksvamma över. Det hinner sannerligen hända mycket på ett år.

Jag hoppas att ni, våra medlemmar, stannar upp och läser statistiken med nyfikenhet. Bakom varje aktivitetssiffra finns alla dessa ideella ledare, alla föräldrar och förstås alla deltagare som tillsammans ser till att det puttrar i länet. Det är ni som är målet för vår verksamhet. Det är ni som är summan av verksamheten som beskrivs i denna verksamhetsberättelse.

Skolorna i Västerbotten har aldrig haft bättre förutsättningar att sätta barn i rörelse.

Trots besparingar i stödet till folkbildningen har ni åter igen lyckats ”blåsa mig av stolen” med studieförbundsverksamheten. Folkbildningsstatistiken är värdefull att följa år för år eftersom den är konkret och på ett uppenbart sätt påvisar att de satsningar vi gör även får resultat. Detta är också viktiga uppgifter att förmedla till alla våra bidragsgivare.

Men det som imponerat allra mest på mig i år är hur Rörelsesatsningen i skolan idag når 82 skolor i länet! Teori om rörelserikedom, praktik som visar väg för skolpersonal samt flera års outtröttligt jobb har nått resultat. Lägg därtill Fritidsbankens nästan 125 000 utlånade prylar! Skolorna i Västerbotten har aldrig haft bättre förutsättningar att sätta barn i rörelse.

Allt ryms inte i en verksamhetsberättelse, till exempel det mesta av vårt strategiska arbete. En stor del av mitt ordförandeskap handlar om frågor för att stärka de basala villkoren för idrotten. Definitionen av, och villkoren för, vårt distriktsuppdrag, regionala och kommunala stödet till idrotten och inte minst

strategiska samtal för att få till stånd fler platser för idrott.

Arbetet med idrottens vision för den kommande tioårsperioden är igång. Jag hoppas att visionen tar sikte på inkludering och mångfald med väldigt normkritiska ögon. Men även ger oss vägledning för hur vi bäst möter tidens, och framtidens, utmaningar och helt aparta främmande inslag.

Jag tänker bland annat på den brottslighet som nästlar sig in i idrottens föreningar för att lura till sig offentliga medel. Det finns mycket pengar inom idrotten som attraherar kriminella. Här behöver vi, RF-SISU, SF och föreningarna, göra allt vi kan för att utveckla demokratin och säkerställa att vi har kontrollen över beslutsprocesserna vid årsmötena. Vi får inte vara naiva och blinda inför att detta sker och vi behöver hela tiden vårda våra interna relationer så att vi tidigt ser och kan mota varje försök som kriminella gör.

Ett sätt är att med folkbildande insatser aktivt jobba med demokrati, inkluder-

ing och kommunikation. Att fånga upp medlemmarnas synpunkter utvecklar inte bara föreningen utan stärker även känslan av delaktighet och ägarskap av föreningen. Vi vet att de föreningar som väljer att jobba med föreningsutveckling är de föreningar som också klarar meningsskiljaktigheter och utmaningar bäst. Vi vet också att 13 % av ungdomarna tar avstånd från påståendet att ”demokrati är det bästa styrelseskicket”, enligt ungdomsbarometern. Intern demokrati behöver inte vara krångligt, mossigt eller svårt. En spännande tanke kan vara att använda data-teknik såsom chat-gpt. Varför inte lägga en chat-ruta på föreningens hemsida eller i samband med årsmötet öppna för en dialog som sen körs i en AI-chatbot för att enkelt samla ihop förslag som

Att bedriva verksamhet för alla, oavsett bakgrund, kön, ålder, ambitionsnivå eller fysiska förutsättningar gör alltså att föreningen förmår rekrytera, utveckla och behålla aktiva utövare och ledare.

kanske annars aldrig framkommit. Har ni provat verktyget? Våga!

När jag nu ska försöka hitta ord för en avslutning av mitt engagemang som ordförande för RF-SISU Västerbotten blir det svårt. Vad säger man om en så robust och väl sammansvetsad organisation med kompetenta och lojala medarbetare som dagligen finns till hands för att idrotten ska ges de bästa förutsättningar att utvecklas? Jag har innehaft en rad olika uppdrag genom åren men förmånen att få leda denna organisation slår det mesta. Jag brukar skryta om RF-SISU Västerbotten, det vet ni, men skryt räcker inte för att ni ska förstå hur bra ni är. Jag vill att ni, var och en, allesammans, ska förstå att det ni gör tillsammans är världsklass i förtroendemannastyrda organisationer.

Trots detta, eller kanske till och med tack vare detta, så finns det tillfällen då jag undrar om vi gör tillräckligt. Skulle vi kunnat göra mer för att öka möjligheterna för alla de barn och unga som saknar meningsfull sysselsättning och hälsosam fritid? Har vi varit tillräckligt innovativa för att nå de som står långts ifrån idrotten och aldrig blivit inbjudna att vara med?

Mitt medskick till den tillträdande styrelsen är att hålla fokus på barnen och deras villkor att få vara med i idrotten. Några barn vill redan från början bli proffs och världens bästa. Några närmar

sig idrotten med blyghet och oklar bild av den aktivitet som väntar. För både bredd- och spetsverksamheterna inom idrotten finns säkert lika många ”late bloomers” som barn-talanger. Lägg därtill barn med särskilda behov och trassliga hemförhållanden. Släpp in nyfikenheten och kreativiteten i verksamheten så att vi inte tappar bort någon och låt barnen vara barn. Låt glädje och kamratskap vara vägledande. Låt dem leka och prova sig fram.

Tack för mig!

Släpp in nyfikenheten och kreativiteten i verksamheten så att vi inte tappar bort någon och låt barnen vara barn. Låt glädje och kamratskap vara vägledande. Låt dem leka och prova sig fram.

Åsa Ögren, ordförande

Niclas Bromark,
länsidrottschef

Folkbildning – det bästa och mest kraftfulla verktyget

Vi konstaterar att idrotten ändå mår rätt så bra och framför allt att den hittat tillbaka efter pandemin.

Jag summerar mitt sextonde verksamhetsår som länsidrottschef och kan konstatera att det är ytterligare ett lyckat år. Ett år som sticker ut på sitt alldeles egna sätt.

2023 var evenemangens år. Rally Sweden kom tillbaka för sitt andra år med åskådarskaror som räknas i 100.000-tal. 10-mila i orientering kom till Skellefteå, vilket var den första gången denna gigantiska tävling kom så långt norrut. 5000 löpare från hela Europa intog stan och Vitbergets sluttningar. SM-veckan sommar – Sveriges största återkommande idrottsevenemang – gjorde också sin mest norra entré i ett soldränkt Umeå. Tre mastodontevenemang i Västerbotten som alla gjorde succé. Vi investerade också mycket tid och pengar i det nystartade evenemanget Parasport Challenge, som

Att höja avgifterna för idrottandet får inte bli en ryggmärgsreflex för att få ihop en kärvande föreningsbudget. Föreningar behöver istället arbeta med sitt ideella engagemang för att hålla ner kostnader och dra in intäkter.

trots att det var ett avsevärt mindre evenemang var minst lika lyckat, minst lika viktigt. Det är tydligt att vi som län tagit rejäla kliv inom evenemangsområdet de senaste 10 åren och att vi nu även har destinationer och kommuner som jobbar hårt för att locka hit och genomföra idrottsevenemang.

Internt var 2023 översynens och analysens år. Vi inledde en ny översyn av det SDF-bidrag som vi fördelar till länets idrottsförbund, 10 år efter den förra. Vi gjorde också ett stort analysarbete – the State of the Idrott – för att få en riktig temperaturmätare över hur idrotten mår och om våra föreställningar om den också går att leda i bevis rent statistiskt. Det blev en mycket intressant och givande process som omfattade många medarbetare. Vi konstaterar att idrotten ändå mår rätt så bra och framför allt att man hittat tillbaka efter pandemin. Visst, det finns undantag, men den sammantagna trenden är ändå tydlig.

Apropå statistiska underlag fick vi till 2023 väldigt bra underlag på hur många barn och ungdomar i ett visst område som är aktiva inom idrotten. Det är första gången som vi haft så skarpa underlag, som dessutom utgår från var individen bor och inte var idrottsföreningen finns. Dessa fick vi direkt bra användning av då vi mötte den nyvalda kommunpolitiken under satsningen En timme med idrotten. Avsikten har varit att stärka relationen med kommunpolitiken samt folkbilda om och nyansera bilden i den aktuella kommunen. Det blev väldigt lyckade träffar med huvuddelen av våra kommuner.

2023 har också innehållit särskilda satsningar på folkbildning samt en

mycket lyckad ledarsatsning, men det får verksamhetscheferna lägga ut texten om på kommande sidor.

Jag konstaterar att även om läget totalt sett inom idrotten är gott och det är väldigt många föreningar som fungerar väldigt bra så finns det också exempel på det motsatta. Under ett par års tid har vi upplevt fler kriser och mer behov av stöd och medling än tidigare. Passionen för idrotten, den egna föreningen och inte minst de egna barnen är stark. När passionen är omsatt till ett gemensamt engagemang kan den förflytta berg. Men när man hamnar på kant, inte är överens eller till och med är osams riskerar den passionen att stjälpa hela föreningar. Att stötta och medla blir allt viktigare. Inte sällan handlar konflikter också om pengar. Då känns det bra att ha expertisen i huset. Dotterbolaget Idrottsservice ger oss helt unika möjligheter att stötta, både proaktivt och reaktivt.

Jag spår dessutom att just ekonomi kommer att vara en stor fråga för idrotten kommande år. Inflationens spår är tydliga. Två tredjedelar av landet bolånetagare satte om sina lån under 2023 och drabbades av ökade räntekostnader. Många hushåll har det tufft. Samtidigt riskerar fler företag bli mer försiktiga med sina sponsringsmedel till föreningar, som därför hamnar lite i kläm. Men just för att hushållen har det lite tufft just nu är det viktigt att hålla ner avgifterna. Att höja avgifterna för idrottandet får inte bli en ryggmärgsreflex för att få ihop en kärvande föreningsbudget. Föreningar behöver istället arbeta med sitt ideella engagemang för att hålla ner kostnader och dra in intäkter. Här är folkbildning det bästa och mest kraftfulla verktyget.

Rally Sweden 2023

En timme med idrotten

SM-veckan Umeå

RF-SISU:s bildnings- verksamhet i länet – vi har nått 443 av 851 IF-sektioner/MO under året!

Första siffran är antalet IF-sektioner /MO* som vi haft utbildningsverksamhet i och den andra siffran visar hur som finns i kommunen.

*En föreningssektion ses som en medlemsorganisation i SISU. Flera föreningar kan innefatta flera medlemsorganisationer. MO är Bridge, Pistolskytte, Livräddning och Schack.

Folkbildningen växer sig stark igen

Folkbildningsomlärandeform är perfekt för idrottsföreningen. Mötet mellan människor där samtalet är centralt och där deltagarna lär av varandra och själva bestämmer vad de vill lära sig mer om, för sin egen individuella utveckling eller för föreningens utveckling, är en nyckel för att komma från nuläge till nyläge. Det finns de som uttrycker att reflektion är dagens lärande och just reflektion kan göras naturligt i alla av våra verksamhetsformer.

Ökat fokus på folkbildning ger fina resultat

Bildningsåret inom idrotten i Västerbotten är återigen starkt. Under pandeminären tappade vi många mötesplatser och bildningsinsatser men många av dem är tillbaka. Föreningarna genomför återigen ledar- och föreningsutvecklingsinsatser tillsammans med oss på RF-SISU. Vi når inte alla våra högt ställda målsättningar men mycket är bra. Ett av våra viktigaste uppdrag är att vara lokalt närvarande ute i så många samverkande föreningar som möjligt, det är där vi kan visa att vi är en resurs för föreningen i deras utvecklingsinsatser. Vi genomförde under det gångna året bildningsverksamhet i 443 samverkande IF-sektioner. Det är en ökning med 50-talet samverkande IF-sektioner jämfört med året innan. Vi kan också konstatera att vi ökar även antalet unika deltagare jämfört med föregående år. Vi nådde under året 24.729 unika deltagare från 60 olika idrotter (SF).

Fler och fler föreningar genomför också olika utvecklingsprocesser där vi på RF-SISU leder och kvalitetssäkrar

processen. Det kan handla om allt från ledarförsörjningsinsatser och strategidagar till konfliktlösning och medling. Under 2023 genomförde vi 119 utvecklingsprocesser, den högsta siffran någonsin i Västerbotten.

Under året startade vi upp ett arbete med syfte att sätta extra fokus på folkbildningen. Vi bestämde att vi skulle jobba extra fokuserat med föreningsutveckling och folkbildning under framför allt februari, mars och april med syftet att få en bättre och tidigare start, att få verkligt fokus i verksamheten och att vi som organisation som helhet ska tänka mer folkbildning. Vi valde dessutom att under vissa veckor ha fokus på administration och uppföljning som en del av vårt kvalitetsarbete. Arbetet har fallit väl ut inte minst med vårt arbete att jobba närmare såväl utbildningsansvariga som lärgruppsledare ute i föreningarna. Vi har under året genomfört 29 utbildningar för 412 lärgruppsledare. Utbildningarna har varit en del av att hitta en ram för kommande års mer formaliserade lärgruppsledarutbildning.

Ledaren – idrottens viktigaste resurs

Ett bra komplement kopplat till vårt arbete med fokus på folkbildningen var den nationella satsningen på ledarförsörjning som startade under 2022 och som började synas i verksamheten under 2023, det vi kallar Ledarsatsningen. Den nationella satsningen uppkom efter förfrågan från specialidrottsförbunden och passade vårt eget arbete på distriktet mycket väl. Satsningen innebär, som det låter, att vi fokuserat ska jobba med rekrytering och

utveckling av ledare. Ett antal bildningsmaterial är framtagna för att passa idrottsföreningarnas verksamhet. För oss har det varit en framgångsnyckel att jobba nära föreningens utbildningsansvariga i detta arbete.

Ledare på olika nivåer är många och mycket de viktigaste resurserna ute i föreningarnas verksamhet. Tyvärr kan vi på många håll inom idrotten i länet se att andelen tränare som väljer att utbilda sig minskar. Därför har det varit viktigt för oss med satsningar på våra idrottsövergripande utbildningar för såväl organisations- som aktivitetsledare, våra flaggskepp Grundutbildning för föreningsledare (GUF) och Grundutbildning för tränare (GUT). Under året har vi synkat våra tidigare utbildningar för styrelser till den nationellt framtagna GUF. Under senhösten genomförde vi den två dagar fysiskt under namnet Träningsläger för styrelsen – vår kanske viktigaste mötesplats för organisationsledare. Vi gläds åt att deltagandet ökar i såväl GUF som i GUT.

Vi har även fortsatt utveckla vårt uppstartade nätverk för ordföringar och genomfört tre träffar. Nätverket ska vara ett forum för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte för den som leder en förening, sektion eller ett specialdistriktsförbund. Totalt ingår cirka 45 ordförande i nätverket.

Vårt arbete med trygga idrottsmiljöer fortsätter vara prioriterat där samarbetet med Länsförsäkringar möjliggör att vi kan lägga ytterligare fokus på idrottens kanske viktigaste fråga. Vi har under året genomfört forumspel för unga aktiva och hjälpt styrelser med handlingsplaner. I slutet av april startade vi även upp Ledarforum, en mötesplats för alla ledare, något vi har ambitionen att genomföra årligen.

Ett starkt idrottslän – från fjäll till kust

En utgångspunkt specifikt för Västerbottensdistriktet är viljan att arbeta för det sammanhållna idrottslänet, från fjäll till kust, och för att säkerställa att alla delar av länet engageras och synliggörs.

Vårt län är rikt på föreningsliv och är dessutom ett starkt folkbildningslän. Förutsättningarna för ett aktivt föreningsliv varierar dock väldigt mycket. I stora delar av vårt län är effekterna av urbaniseringen kännbara, vilket kan skapa utmaningar att upprätthålla ett levande föreningsliv med brett utbud av aktiviteter, och idrotter för flera smakriktnin-
gar. Samtidigt är just en levande idrott med en stor mångfald av aktiviteter det som – tillsammans med annat föreningsliv – i stor utsträckning kan bidra till att hålla liv i bygden, som bidrar till att skapa attraktiva, hållbara och livskraftiga samhällen. Vi arbetar tillsammans med kommuner och föreningsliv för att hitta nya smarta lösningar att i samverkan lösa de utmaningar som finns. Under 2023 har

den intressepolitiska satsningen En timme med idrotten inneburit att vi mött de flesta av länets kommunledningar. Syftet var dels att möta den nytillträdda politiken efter valet 2022, dels att öka kunskapen om hur aktiva (eller inaktiva) barn och ungdomar är i olika delar av kommunerna. Förhoppningen är att det ska bidra till att kommunerna fattar kloka beslut som gynnar idrotten över tid.

Storstadens utmaningar

I våra kuststäder finns å andra sidan en del av storstadens utmaningar såsom socioekonomiska klyftor, en svagare känsla för bygden som ibland gör det mer utmanande att rekrytera ideellt ledarskap, anläggningsbrist och stora barnkullar. Här behövs en idrott som i än större utsträckning kan motverka utanförskap

genom att arbeta inkluderande, hålla nere kostnaderna och anpassa verksamheten till nya målgrupper. Under 2023 har utvecklingen i städerna längs norrlandskusten varit fortsatt expansiv. Det börjar också bli uppenbart för allt fler att det skriande kompetensbehovet i till exempel Skellefteå behöver mötas med en satsning på hållbara och attraktiva samhällen, livet mellan husen. I det behöver vi säkerställa att idrottsrörelsen har möjligheter att växa i takt med samhället i övrigt och inte glöms bort i stadsbilden. Vi arbetar för att lyfta idrottsrörelsen som en del i lösningen på kompetensbehovet. Genom riktade satsningar på till exempel damelit kan vi också vara en del i lösningen för den demografiska utmaningen som speciellt Skellefteå brottas med.

Ett särskilt fokus på anläggningar

Anläggningsfrågan är särskilt fokuserad. Det handlar dels om att säkerställa att idrott och rörelse får plats och inte glöms bort i städer/stadsdelar som växer, dels om att säkerställa att anläggningar på landsbygden underhålls på ett bra sätt. Arbetet med en regional anläggningsfond, som startade under 2022, har pausats under året i väntan på att motsvarande nationella initiativ ska få fäste.

Under 2023 har vi tagit plats i LAG-grupperna (styrelserna) för LEADER-områdena i Skellefteå älvadal samt Umeå idériket 2030.

Fjäll till kust finns med som ett horisontellt kriterium i all verksamhet, från vår folkbildningsverksamhet till hur vi fördelar pengar i olika stödformer.

Fjäll till kust finns med som ett horisontellt kriterium i all verksamhet, från vår folkbildningsverksamhet till hur vi fördelar pengar i olika stödformer.

Idrottsservice fortsätter växa – med digitalisering som möjliggörare

Idrottsservice har under 2023 fortsatt det löpande arbetet med alla kunder. Vi startade året med 119 kunder och avslutade året med 124 kunder. Vi har gjort 99 bokslut under året och administrerat drygt 3100 löner. 22 offerter är levererade under året och 9 av dem accepterade.

Personalen har dessutom gjort ett stort jobb med en ny marknadsplan som medfört många utvecklande processer. Marknadsplanen syftar till att utöka antalet kunder och uppdrag för Idrottsservice, då vi ser att behovet finns, både fortsatt i Västerbotten, men även i andra delar av landet. Ett första prioområde är att fortsätta växa med fler kunder i den norra delen av landet, vilket gör att digitaliseringsresan är mycket viktig. Därför har vi digitaliserat

och automatiserat så många processer som möjligt. Detta är ett fortlöpande arbete som vi gör i takt med den digitala utvecklingen inom bokföring. Vi har i och med marknadsplanen även identifierat vilka rutiner och processer vi behöver utveckla för att kunna ta emot fler kunder. Dessa jobbar vi med löpande, vilket kommer förenkla arbetet framöver, både internt och för våra kunder.

Kompetensutveckling för personalen har prioriterats, både genom en särskild säljutbildning och i de digitala verktyg vi använder, speciellt i Fortnox. Det är ett bokföringsprogram som erbjuder många smarta digitala lösningar som underlättar både för Idrottsservice och för föreningarna. 10 föreningar har flyttats över till Fortnox under året och vi har i slutet på

2023 förberett för ytterligare åtta kunder som flyttas över i början av 2024. Vi har under året haft flera långtids-sjukskrivningar och har i snitt haft 1,25 procent tjänst sjukskrivna under hela året, vilket har inneburit en hög arbetsbelastning för personalen. Två rekryteringar har genomförts under 2023, både gällande löner/arvoden och bokföring, vilket ger oss möjlighet att arbeta med marknadsplanen vid sidan av det löpande arbetet.

Fortsatt samarbete med Arbetsförmedlingen och andra arbetsmarknadsaktörer har varit viktiga för oss, då vi tagit emot flera personer i arbetsträning och arbetsintegrerade övningsplatser (AÖP).

124

kunder får hjälp med bokföring, redovisning, administration, föreningsjobb eller praktiska tjänster.

99

bokslut och 1.300 löner har hanterats under året

22

offerter har levererats, nio har accepterats.

PERSONAL

Utveckling av personalen är en framgångsfaktor

Vår personal är vår viktigaste resurs. Hög kompetensnivå är avgörande för att kunna ge rätt stöd till länets föreningar och för att nå fram till de beslutsfattare vi vill kunna påverka. Därför är utveckling av personalen och deras kompetens en viktig framgångsfaktor. Det bekräftas också i vår årliga undersökning bland länets föreningar, där 82 procent av de tillfrågade ordförandena instämmer helt eller delvis i att det är nöjda med vårt arbete, något som till stor del utgår från det bemötande de får. Vi har väl uppbyggda rutiner för personal- och kompetensplanering, för rekrytering och introduktion samt för att agera när saker inte blir som vi tänkt oss eller vid kris.

Under 2023 har den gemensamma kompetensutvecklingen bland annat handlat om hållbarhet, demokrati och digital-

isering. All personal har varit en del av RF:s stora digitala kompetensutvecklingsprogram. Vi har fortsatt vår regelbundna samverkan med fackklubben från Unionen och dessutom fortsatt utveckla våra gemensamma arbetsplatsträffar. Båda verksamheterna är grunden i vårt lokala samverkansavtal.

Årets mål- och verksamhetskonferens, där både styrelse och personal deltar, genomfördes i Piteå under augusti månad. Huvudnumret var kommande års verksamhetsinriktning, men vi hann också med föreläsningar av Skellefteå kommuns marknadschef, Helena Renström, och Susanna Alexius, docent i företagsekonomi och forskningsledare vid SCORE vid Stockholm universitet/Handelshögskolan Stockholm.

Fritidsbanken är en mervärdesfabrik

Året har varit en framgång på många olika områden. Fritidsbanken Umeå har slagit nya rekord för utlån, utvecklats som arbetsträningsplats och samarbetat med skola, frivård och andra aktörer. Den händelse som präglar 2023 mest är ändå vårt idébruna offentliga partnerskap (IOP) med Umeå kommun, vilket medfört en stabilitet vi inte haft förut och som gör att vi kan arbeta mer långsiktigt. Det som står klar är dock att vi slagit i taket för vad vi kan uträtta under nuvarande förutsättningar, oavsett hur fort vi springer.

Just nu har vi ca 295 kvm butik på Ålidhem samt två förråd på Ålidhemsskolan på ca 70 kvm, där 23.489 prylar ska få plats. Vi är trångboddade och behöver mer yta att vara på. Läget på lokalen är dock utmärkt och trycket under högsäsong är hårt. Av de 124.000 artiklar som lånades ut under året, lånades 42.016 i butiken. 25.471 på event och 57.200 på skolor. Behovet av fler butiker för att avlasta och nå fler är skriande.

Ger många chans att arbeta

För andra året i rad har vi haft 78 medarbetare på Fritidsbanken. Totalt tio anställda medarbetare och 26 personer som arbetstränar, 15 från frivården, sju APL/prao, fem volontärer, 15 feriearbetare. Att vi kan möjliggöra att så många får en sysselsättning är något vi är väldigt stolta över!

Uppskattad lovverksamhet och besök på event

Under året har vi haft en omfattande lovverksamhet på kommunala skolor under jullov, sportlov, påsklov, sommarlov och höstlov. Totalt har vi genomfört 34 skolbesök, vilket varit mycket uppskattat. På vintern är det grejer till pulkbacken som är populärt och på sommaren allt på hjul, som skate, kickar och rollerblades.

Tillsammans med Hjälpföreningen hade vi för andra året i rad en container placerad på Bräntberget där utlån av pulkbackeutrustning samt längd- och andra vinterutrustningar sker, till våra gemensamma intressenter. Detta är mycket uppskattat och redan i december börjar skolor höra av sig för att boka ett besök.

Vi har under året även varit delaktiga i

många event som inte berör skola eller lov, exempelvis flera olika föreningsdagar, midsommarafton i Klabböle, föreningsdag med Riksbyggen, Välkomstmässan och Hälsa på campus vid Umeå Universitet och vinteraktivitetsdag med Bostaden, Nydala. Totalt har vi varit delaktiga i 58 event.

Att vi kan möjliggöra att så många får en sysselsättning är något vi är väldigt stolta över!

Skolsamarbeten når många barn

Vi har samarbetat med totalt 28 skolor under året och de återfinns geografiskt i hela kommunen. Dels har vi genomfört fysiska besök och dels lagerhållit prylar som används bland annat på rasterna. Vår främsta målgrupp är låg- och mellanstadiet. Skolor som vi lagrar prylar på är Brännland, Bullmark, Ersdungen, Ersängskolan, Linblomman, Mariehemsskolan, Obbolaskolan, Röbäcksskolan, Rödåsel, Sjöfruskolan, Stöcke, Sörforsskolan, Tavelsjöskolan, Ålidhemsskolan och Östra Ersbodaskolan.

IOP ger möjlighet till längre planering

Vi har tecknat ett treårigt idéburet offentligt partnerskap med Umeå kommun, vilket får ses som årets stora händelse. Tack vare detta kan vi planera längre än bara ett år i taget. Anställning av vår nya coach- och verksamhetsutvecklare, samt en parasportsamordnare är resultat av detta partnerskap. Genom en parasportsamordnare på 60 % hoppas vi kunna utveckla samarbetet med olika

organisationer som arbetar med målgruppen för att få i gång en större användning av parasportutrustning.

Regionsamverkan skapar gemensamt lärande

Det finns fem Fritidsbanker i Västerbotten just nu, i Umeå, Vännäs, Vilhelmina, Sorsele och Skellefteå. Under året har vi genomfört tre regionala träffar i syfte att lära av varandra, hitta samarbeten och bli bättre genom nya arbetssätt. Dessa träffar genomfördes som digitala möten i januari och maj. Tredje mötet i oktober genomfördes på plats i Vilhelmina vilket var mycket uppskattat. Nästa fysiska möte äger rum i maj 2024 då Umeå och Vännäs gemensamt står värd för ett lunch till lunch-möte.

Den stora vinsten är att vi ger människor möjlighet till en aktiv fritid och delaktighet även om man inte själv äger utrustning.

Ny utbildningsportal ökar vår kompetens

Vi har börjat använda den nya utbildningsportalen som Fritidsbanken Sverige lanserade under hösten. Det är en del av utlåningssystemet Bankboken. Här finns utbildningsfilmer om till exempel Fritidsbanken i stort, skötsel av olika typer av utrustning och en tillgänglighetsutbildning kring bemötande och funktionsnedsättning.

130

Fritidsbanker finns i Sverige varav fem i länet

Totalt lånades 1.379.687 prylar ut i hela Sverige. 124.687 lånades ut i Umeå.

42.016 utlån i butik
57.200 skollån
25.471 utlån vid event
92 event utanför butiken
23.489 artiklar för utlåning

9%

av alla utlån som görs i hela Sverige lånas på Fritidsbanken i Umeå.

Samverkan med Gymnastikförbundet Norr

Under våren genomförde vi tillsammans med RF-SISU Norrbotten en gemensam SDF-dialog tillsammans med styrelse-representanter och kanslipersonal hos Gymnastikförbundet Norr. Vi ser att vi har fantastiska möjligheter att utveckla vår samverkan nu när gymnastiken har anställda idrottskonsulenter på Idrottens hus såväl i Umeå som i Luleå och SDF-dialogen blev ett bra tillfälle för att samtala kring dessa möjligheter. Ett exempel på satsning som vi redan samverkar kring är Gymnastikens dag, en aktivitet som genomförs ute på skolorna i mitten av november i syfte främja aktivitet, öka kompetensen inom de grundmotoriska rörelserna och synliggöra gymnastiken som idrott.

Islandshästförbundet möter norrlandsföreningarna

Under "Umeå Icelandic Horse Meeting" höll vi tillsammans med Svenska islandshästförbundet och Västerbottens islandshästförbund ett norrlandsmöte för alla föreningar i mellannorrland, Västerbotten och Norrbotten inför kommande distriktsbildning.

Simidrottsforum med fokus på engagemang och ledarskap

Efter sommaren genomförde Norrlands- och Mellannorrlands Simförbund Simidrottsforum på Scandic Plaza i Umeå. Ett stort fokus under helgen var engagemang och ledarskap. Vi var med på plats söndag förmiddag och ledde en workshop på temat: Utveckla samarbetet mellan föreningar och distrikt.

Vårt arbete med specialidrottsförbund (SF) och specialdistriktsförbund (SDF)

SDF-dialogen är vår högsta samverkansnivå i distriktet, där våra förtroendevalda möter respektive förbunds förtroendevalda. Syftet är såväl att stärka relationerna som att samtala om hur vi kan stärka den specifika idrotten i vårt distrikt. Vi väljer varje år ut tio idrotter som vi bjuder in till SDF-dialog.

En nationell samverkansmodell

Syftet med att ta fram en modell för samverkan mellan SF och RF-SISU-distrikt är att förbättra möjligheterna för SF/SDF och oss på distriktet, utifrån den idrottspecifika och den lokala kunskapen, kombinera resurser, kompetenser och insatser för att maximera utvecklingen av den enskilda föreningen. Ambitionen är bland annat att öka förståelsen för varandras roller, uppdrag och resursmöjligheter och stärka förtroendet mellan SF och RF-SISU-distrikt.

Det finns tre modeller för samverkan där SF har möjlighet att välja en inriktning. För de SF som har resurser för

eget arbete finns möjligheten att skapa en gemensam årlig handlingsplan med oss på RF-SISU. Den andra varianten är att samtliga SF har möjligheten att genomföra SF-specifika uppdrag där samplanering sker kring en avgränsad specifik fråga. Den sista samverkanslösningen är att SF har möjlighet att genomföra en nationell konsulentträff där vi tillsammans har dialog om föreningarnas nuläge och behov.

Samarbetet med SF och SDF är viktigt och i grunden vill vi att "armkroken" ska vara stark där vi dels vill visa på nyttan med att samarbeta med oss samt att vi hjälper varandra att nå fram till föreningarna. I detta arbete är SF och SDF viktiga bärare av det folkbildande förhållningssättet. SDF:et är också en förening och som sådan vill vi så klart också arbeta folkbildningsinriktat med deras interna utveckling. Precis som vid andra föreningar är vi ett bra stöd i vardagen med allehanda frågor.

SDF-dialog med Norr- och Västerbottens golförbund

I slutet av mars genomförde vi en dialogträff med delar av styrelsen i NVGF. På träffen gick vi igenom nuläget för golfen i länen, vilka utmaningar de ser samt vilket stöd vi på RF-SISU kan vara både för dem och för länens klubbar. Vi gick även igenom den framtagna idrottsaffischen för just golf och reflekterade över dessa siffror.

Träff med Svenska boxningsförbundet

I slutet av februari hade vi konsulenter, som har en boxningsklubb i länet, en träff med en representant från Svenska boxningsförbundet. De var ute på en norrlandsturné för att träffa både

föreningar och RF-SISU-distriktet. Vi hade ett bra samtal kring vår bild av föreningarna samt fick med oss bra information om SF:ets verksamhet.

Uppstartsmöte med Västerbottens orienteringsförbund

I februari hade vi ett uppstartsmöte med orienteringsförbundets nya ordförande där vi bland annat gick igenom och planerade deras kommande utbildningar för våren samt hur vi kan stötta i det. De kommer bland annat att fortsätta erbjuda digitala föreläsningar som varit uppskattade.

Ledarsatsning med boule-, bowling-, biljard- och bangolförbundet

Under hösten genomförde vi en första träff inom ramen för boule-, bowling-, biljard- och bangolförbundets gemensamma ledarsatsning. Träffen genomfördes i hybridform där de flesta deltog fysiskt på Idrottens hus i Umeå.

Föreningarna från dessa förbund har många gemensamma utmaningar och möjliga samverkansområden. Träff två kommer att genomföras under första kvartalet 2024.

Nordsvenska volleybollförbundet jobbar utifrån Engagemangsmodellen

Under våren har Nordsvenska volleybollförbundet sett över sina roller i förbundet inför kommande årsmöte. Detta för att skapa ett större engagemang samt ett tydligare uppdrag för alla som är med.

Workshop – Västerbottens goes E-sport

I december genomförde vi en workshop kring E-sport och frågan hur vi bäst kan etablera den i Västerbotten. Mångfalden bland deltagarna var stor – det var gamers, e-sportsföreningar, befintliga föreningar, forskare från universitet och representationen sträckte sig från inland till kust och hela vägen till Danmark. Många goda samtal och insikter delades under kvällen. Ett citat som särskilt fastnade och som kan sammanfatta kvällen och E-sportens oerhörda potential var "lokala alternativ med globala möjligheter". Det, och mycket annat, tar vi med oss i det kommande arbetet.

Ridsportföreningar träffades i Lycksele

Tillsammans har vi än en gång samlat Västerbottens ridsportföreningar för två dagars arbete med den egna verksamhetsutvecklingen. Denna gång samlades vi på Ansia i Lycksele och det var fyra föreningar och sammanlagt cirka 20 deltagare. En ny förening deltog denna gång vilket gjorde oss väldigt glada – Malå Rytarförening. Föreningarna fick möjlighet att arbeta praktiskt med sin verksamhetsberättelse samt med kommande års målsättning. Samma konstellation deltog även på en jullunch för ordföringar där temat var "Vitt eller svart arbete – hur ska föreningarna följa lagarna?" Enligt SDF:et deltog 70 procent av länets föreningar på träffen som både var fysisk och digital.

Västerbottens innebandyförbundet sprider samsynsdokument

Tillsammans med RF-SISU har Västerbottens innebandyförbundet sett över sitt "samsyns dokument" där det ska tydligt framgå hur vi vill att övergångar ska ske inom innebandyn. Dokumentet ska vara en guide för föreningar, ledare, spelare och föräldrar. Dels har en träff med föreningarna genomförts där de har kunnat diskutera dokumentet och där de har fått komma med önskemål på eventuella ändringar eller förtydligande. Det har även skickats ut till alla föreningar.

Stor satsning på parasport

RF-SISU Västerbotten har under året satsat extra mycket på att stimulera och utveckla parasporten i länet, både genom att stärka befintliga parasportföreningar men också genom att inspirera fler föreningar att starta upp verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Här beskrivs några av de insatser som gjorts under året.

Start your impossible camp

Under december stöttade vi Sveriges Paralympiska Kommitte att anordna idrottslägret Start Your Impossible Camp i Umeå – ett idrottsläger för personer med rörelsenedsättning, synnedsättning eller intellektuell funktionsnedsättning. Målet med lägret är att deltagarna ska hitta en idrott som de gillar och att de förhoppningsvis vill börja i en förening. Det blev en fullmatad helg där deltagarna erbjöds 13

olika idrotter, inspirationsföreläsningar, sociala aktiviteter och skönt häng tillsammans. Vissa deltagare valde att testa många olika idrotter medan andra valde att ägna alla pass till att fördjupa sig i en specifik idrott. Deltagarna kom från alla håll och kanter i Sverige. Lägret och framför allt snön lockade till och med två deltagare från Kanarieöarna som ville testa skidåkning i sitski.

Skoltävlingen – bästa dagen på året

I rollen som Västerbottens Parasportförbund arrangerade vi Skoltävlingen i Friidrottshallen på Nolia i Umeå. Dagen riktade sig till anpassade skolor, från lågstadiet upp till gymnasiet och totalt deltog närmare 120 elever från 6 olika skolor; Carlshöjdskolan, Dragonskolan, Tundalsskolan, Ersängsskolan, Vegaskolan och Östra Ersbodaskolan. Dagen bjöd på en massvis med prova-på-aktiviteter, bland annat fick elever-

na prova på flertalet friidrottsgrenar, men också idrotter som elinnebandy, mattcurling, showdown och boccia. Dagen genomfördes i samverkan med Fritidsbanken, lokala idrottsföreningar och gymnasieskolorna Liljaskolan och Dragonskolan, som hade funktionärer på plats. ”Det är jättekul att vara här, träffa massa nya kompisar och prova massa aktiviteter. Typ bästa dagen på året”, uttryckte en av deltagarna.

Ny parasektion i Lycksele

I Lycksele har vi arbetat tillsammans med Lycksele IF för att försöka fånga upp den nedlagda parasportverksamheten och bilda en ny parasportsektion i föreningen som också kan vara

mottagare av fonderade medel för paraverksamhet i Lycksele. Även om arbetet ännu inte nått i mål är förhoppningar goda om att lyckas under kommande verksamhetsår.

Parasportnätverket

Vi har startat ett särskilt nätverk för idrottsföreningar som bedriver eller vill starta upp verksamhet för personer med någon funktionsnedsättning. Syftet med nätverket är att bygga relationer, bidra med ny kunskap, utbyta erfarenheter och inspireras av varandra. Under 2023 träffades nätverket vid tre tillfällen med 16 deltagare från 16 olika föreningar.

Aktivitetsdag med Lejonströmskolan i Skellefteå

I april genomförde vi tillsammans med Parasport Västerbotten, Skellefteå Parasportförening och Skellefteå AIK Friidrott en aktivitetsdag för grundsärskolans högstadiel elever från Lejonsströmskolan i Skellefteå. Ett trettiotal elever intog Florahallen för att prova på ett 15-tal olika aktiviteter/grenar så som boccia, mattcurling, femkamp, längdhopp och häcklöpning. Arrangemanget fick 100 % tummar upp av deltagarna i den enkla utvärderingen som gjordes i samband med avslutningen av dagen och från skolans sida efterfrågades omedelbart nya framtida aktivitetsdagar. Vår förhoppning är att detta arrangemang tillsammans med andra insatser ska leda till ökad nyrekrytering av aktiva till parasportverksamheterna i Skellefteå.

Parasport Challenge Umeå

– ett nytt unikt evenemang i länet för paraidrottare

Som en del i parasportssatsningen arrangerades Parasport Challenge 11-14 maj för allra första gången, ett nytt och för norra delen av Sverige – unikt parasportevenemang. I dagarna fyra erbjöds deltagarna olika mötesplatser och en mängd tävlingar och prova-på-aktiviteter. Arrangör var Parasport Västerbotten tillsammans med RF-SISU Västerbotten och ett antal idrottsföreningar där varje förening ansvarade för sin egen cup, tävling eller aktivitet. Även Fritidsbanken var på plats. Genom gemensamma aktiviteter och kringarrangemang ska

paraplyet lyfta evenemanget och skapa ett mervärde för samtliga deltagare. En av de stora höjdpunkterna var Hjälteföreningens årliga Hjältelopp, ett hinderbanelopp för personer med funktionsnedsättning som genomfördes på fredagen. Under lördagen och söndagen genomfördes tävlingar i friidrott, cuper inom fotboll, stående innebandy och rullstolsinnebandy, samt en mängd prova-på-aktiviteter. Parasport Västerbotten har beslutat att genomföra evenemanget igen i Umeå i maj 2024.

Satt punkt för en rad projekt

År 2023 blev året där vi knöt ihop säcken, gick i mål med och färdigställde flertalet projekt. Inte minst de genom åren många Erasmusprojekten. Det ger oss arbetsro och vi kan gå in i ett nytt år där vi kan samla kraft och att ta ut en riktning för den fortsatta projektverksamheten. För utan tvivel är det så att via projektfinansiering ges möjlighet att prova nya arbetssätt, utveckla nya metoder eller skapa nya verksamheter som annars inte hade rymts i en ordinarie budget. Vi vill så klart slå vakt om vårt basuppdrag, det är viktigt. Men vi vill också vara en framåtutad organisation som bryter ny mark med rörelsens bästa för ögonen. Då kan projektfinansiering vara en ypperlig möjlighet för idrotten i Västerbotten.

Svenska från dag ett avslutas

2023 har varit det avslutande året för projektet Svenska från dag ett, vilket vi drivit i framför allt Boliden och Jörn. Syftet har varit att genom folkbildning och idrott ge asylsökande och nyanlända i Sverige möjlighet att lära sig svenska tidigt och samtidigt få en grundläggande förståelse för det svenska samhället. Vår metod har inneburit deltagarna slussas in till idrotten/föreningen, att föreningen, idrottsanläggningen eller klubbstugan står i centrum och att det är den idrottsliga verksamheten som förenar. Genom tidigare projekt har vi sett att idrottslig aktivitet i kombination med utbildningsinsatser har gett deltagarna stora språkliga framsteg. På det här sättet särskiljer vi verksamheten mot mer traditionell språkinläring likt SFI eller andra studieförbund.

Konkreta insatser som gjorts under året är att vi fortsatt stöttat arbetet med lågtröskel verksamhet för flickor inom Sunnanå SK. I deras tidigare projekt TUSS, som numera är ordinarie verksamhet, finns ett antal folkbildningsinsatser där vi deltagit. Vi har också stöttat Jörns IF som utbildat fyra nya ledare till sin verksamhet. Alla ledare var asylsökande och deltog i utbildningstillfällen kring ledarskap i fotboll och Grundutbildning för tränare.

Under 2023 uppmärksammade vi på RF-SISU Västerbotten mixade träningsgrupper, samträning, inom idrotten. Delar vi upp barn och ungdomar i pojk- och flickgrupper av ren tradition? I vissa idrotter är samträning sedan länge en självklarhet. I andra är det betydligt mer ovanligt.

– Om jag ska tala för IFK Anderstorp, så är det vår värdegrund, att alla ska få vara med och spela, oavsett könsidentitet, säger Maria Jonasson, ledare i IFK Anderstorp.

I dag lyfts frågan om könsmixade träningsgrupper inom idrotten – samträning – allt oftare. En förening som har testat samträningkonceptet i praktiken är IFK Anderstorp Basket.

– Det är aldrig några problem, någon som tycker det är konstigt eller nämmer någonting. Jag som ledare har också varit tydlig med att när vi är på basketen är vi ett lag, vi är kompisar med varandra och vi tar hand om varandra. Det tycker jag barnen har anammat väldigt bra. Det funkar hur bra som helst, säger Maria Jonasson, ledare för mixlaget.

Basketlaget, som består av spelare i åldrarna 10 och 11, har tränat ihop sedan hösten 2022. Maria Jonasson beskriver fördelarna med mixade grupper.

– Att det är vi tillsammans och att det inte blir så kategoriserat. Jag tänker att man kan ta tillvara på varandras egenskaper, oavsett könsidentitet.

Varför tror du att samträning inte är lika vanligt inom lagidrotten?

– Jag tror det handlar om att det alltid har varit så, att man inte har vågat utmana att träna mixat i högre åldrar och framför allt inte i seriespel som mixlag. Jag ser att det i basketen finns en del mixlag på barn- och ungdomsnivå, jämfört med när jag spelade basket när jag var ung, då fanns det definitivt inte. Jag tänker att förändring tar tid, men vi måste våga ha mixade lag högre upp i åldrarna för att det ska bli normaliserat, säger Maria Jonasson.

Jag tänker att man kan ta tillvara på varandras egenskaper, oavsett könsidentitet.

Vad är viktigt i ledarskapet?

– Det är såklart viktigt att vara inkluderande. Sen tror jag inte på att göra så stor grej av det. Jag har till exempel aldrig nämnt att vi är ett mixlag eller att vi samtränar, utan vi är ett lag. Jag tänker om någon skulle tycka att det är konstigt,

så kommer det ofta från oss vuxna eller någon äldre. Jag tänker att det inte är någonting de kommer på själva, berättar Maria och fortsätter:

Om vi är inkluderande så kommer barnen också vara inkluderande i sitt synsätt och tankesätt

– Det jag vill trycka på är att det är vi vuxna som sätter spelreglerna. Om vi är inkluderande så kommer barnen också vara inkluderande i sitt synsätt och tankesätt, avslutar Maria.

Skellefteå FF lär sig om våld

Idrotten fri från våld, så heter utbildningen som vi lanserade i samband med den årliga kampanj- och aktivitetsveckan, En vecka fri från våld. Skellefteå FF:s P17-lag är ett av lagen i länet som genomfört utbildningen – och som tar ansvar för att arbeta våldsförebyggande.

– Jag tyckte utbildningen var jättebra och lärorik, framför allt var det information och kunskap som jag inte hade tidigare. Det var bra att vi genomförde den tillsammans med laget, vilket gjorde att alla fick ta del av samma information. Jag tror det var ny kunskap för dem flesta och det kan hjälpa oss i hur vi betar oss, till exempel att vi tänker på hur vi är mot varandra i omklädningsrummet, säger Ville Holmqvist Kontro, spelare i Skellefteå FF P17.

Våld är ett utbrett samhällsproblem, och inom idrottsrörelsen finns det en stor potential att göra skillnad när det gäller attityder, normer och värderingar. Idrottsrörelsen engagerar ett stort antal barn, ungdomar och vuxna, och utgör därmed en arena för att arbeta förebyggande.

– Utbildningen har hjälpt oss i vårt eget arbete med att utbilda spelarna utifrån föreningens värdegrund. Dessutom har det ökat medvetenheten kring delar vi som grupp behöver fortsätta prata om. Vi vill att barn och ungdomar inom föreningen ska utbildas till goda medmänniskor och positiva förebilder i samhället, berättar Johan Karlberg Stålnacke, tränare Skellefteå FF P17.

Centrum för idrottsforskning rapport visar att det också finns problem inom idrotten som riskerar att bidra till, och öka risk, för våld i nära relationer. Bero-

ende på vilken kultur och vilka normer som råder och vilka beteenden och attityder som premieras inom idrottsgrenen, riskerar idrotten att normalisera våld, och att utövare då överför våldskapitalet till andra arenor, arenor utanför idrotten. Enligt rapporten finns det också forskning som pekar på ett samband mellan att vara 1) man, 2) idrottsutövare, och 3) att uttrycka sexistiska åsikter och att utöva våld mot kvinnor. Johan betonar därmed vikten av att involvera unga killar i jämställdhetsarbetet.

– Ett dåligt beteende ska inte utvecklas till jargong och cementeras inom en grupp. Genom att belysa vad som är dåligt eller kränkande beteende, skapar vi förutsättningar för en trygg och utvecklande miljö för våra spelare, säger han.

Utbildningen "Idrotten fri från våld" riktar sig till lag eller grupper och erbjuds både som fysisk och digital. Utbildningen består av två delar: en teoretisk del om de tre förändringsprinciperna för att motverka våld – kunskap om våld, genusnormer och åskådare, samt en praktisk del som består av olika interaktiva uppgifter för att engagera deltagarna i våldet i sin miljö.

– Idrottsföreningar i Västerbotten samlar drygt 40 000 aktiva deltagare i åldersspannet 7–25 år. Där ser vi att vi har en viktig roll att nå ut till dessa ungdomar i det våldspreventiva arbetet. Både för att stärka dem i som lag eller grupp, men för att stärka dem som människor utanför idrotten. Alla vill vi att våldet i samhället ska minska, men det är ett ämne som kan vara svårt att prata om och där ser vi att den här utbildningen kan fylla det kunskapsglappet, säger William Grenholm, sakkunnig inkludering och jämställdhet, RF-SISU Västerbotten.

Normer som hindrar kvinnor från att bli ledare

Under hösten genomförde vi ett panel-samtal som handlade om normer som hindrar kvinnor från att bli ledare. I föreningsidrotten i Sverige är andelen kvinnliga ledare endast 27 procent, vilket innebär att ett generellt ledarteam består av tre män och en kvinna. Inspirationen och underlaget till samtalet grundade sig i forskningsrapporten "Normer som hindrar kvinnor från att bli tränare i idrott" av Inger Eliasson, Umeå universitet. I samtalet deltog Kajsa Östlund, RF-SISU Västerbotten och mångårig erfarenhet av att vara ledare inom ishockeyn, samt Zanna Bäckman, som genom åren varit ledare för både pojk- och flicklag inom basketen. Samtalet syftade till att lyfta in perspektiv från två kvinnliga ledare, där båda fick dela med sig av erfarenheter om hur det är att vara ledare, samt ge oss insikter om resan mot en mer jämställd idrott.

UTFALL

1 IF-sektion har genomfört processarbete där jämställdhet/inkludering varit huvudfokus eller del av innehållet. (2022: 2 st)

34 % av föreningarna i länet har minst 40 % av respektive kön i styrelsen

33 % av föreningarna uppger att de har en jämställd könsfördelning bland sina ledare.

37 % av föreningarna uppger att de har en plan för att jobba med jämställdhet.

17 IF-sektioner har genomfört någon typ av bildnings-, utbildnings- eller utvecklingsinsats kopplat till jämställdhet (2022: 7 st)

18-åriga Jill hade kunnat engagera sig ännu tidigare

Fler unga vill engagera sig – om de bara får frågan. Det visar resultaten i Ungdomsbarometern 2023 där unga mellan 15 och 24 år fått svara på frågor om bland annat engagemang och träning- och motionsvanor. En som engagerar sig ideellt i sin idrottsförening, Lappmarksryttarna i Lycksele, är 18-åriga Jill Eriksson.

Riksidrottsförbundet och Ungdomsbarometern har under många år arbetat tillsammans för att kartlägga ungas värderingar, attityder och beteendemönster kopplat till tränings- och motionsvanor. I rapporten riktas strålkastarljuset för första gången mot ungas ideella arbete och engagemang. Jill Eriksson är sedan två år tillbaka ideellt engagerad som ledare i ridklubben Lappmarksryttarna i Lycksele. Där har hon främst haft ansvar för ridklubbens yngre grupper.

– Jag kommer från Norsjö men flyttade till Lycksele för att gå gymnasiet. När jag flyttade hit började jag vara på stallet. När vår tidigare ridskolechef skulle sluta fick jag frågan om att ha hennes ridgrupper terminen ut. Jag hoppade in några gånger och efter det har det bara fortsatt, berättar Jill.

– Det har alltid varit naturligt för mig att engagera mig ideellt. Jag hade kunnat tänka mig engagera mig ännu tidigare. Jag ser mig själv som en naturlig ledare och tror att det har med personlighet att

göra, att jag är duktig på att leda folk. Jag är inte så tillbakadragen och tar gärna kommandot, säger Jill Eriksson.

Rapporten visar att drygt 7 av 10 unga som är aktiv i en idrottsförening någon gång har blivit tillfrågade om att engagera sig. Samtidigt svarar 1 av 5 av de som inte har fått frågan att de är intresserade av att hjälpa till.

Jag hade nog inte engagerat mig ideellt i så tidig ålder om jag inte hade fått frågan från föreningen.

– Jag hade nog inte engagerat mig ideellt i så tidig ålder om jag inte hade fått frågan från föreningen. Nu när jag är lite äldre hade jag kanske vågat ställa frågan själv. Men jag tror att det är viktigt att som förening våga fråga.

Vad skulle du säga är det bästa med att vara ledare?

– Det är att få se barnen ha kul och när de säger: ”Jill, du är världens bästa ridlärare”. Det är jättekul och det ger en väldigt mycket. Framför allt, som sagt, att se deras glädje. Jag har ju ridit ända sen jag föddes känns det som, så jag känner igen mig i barnen, jag vet vilken glädje ridningen ger, avslutar Jill.

Årets idrottsförening – Stöcke IF

För sitt breda engagemang som bidrar till hela samhället, där föreningen är en självklar medaktör, oavsett vad som ska göras på orten – allt från att bjuda in till skridskodisco till att bygga ett helt nytt aktivitetshus, utses Stöcke IF till årets idrottsförening.

– Vi tänker att vi bygger samhället där vi bor, säger Katrin Jonsson, kassör i föreningen.

Träningsläger för styrelsen i Lycksele

I november genomförde vi det årliga Träningsläger för styrelsen tillika en grundutbildning för föreningsledare med övernattnings i Lycksele. Träningslägret kan ses som en fördjupning på grundutbildningen och riktar sig till de som vill utvecklas ännu mer i sin verksamhet och sin styrelse. Det var som vanligt en otroligt inspirerande och lärorik sammankomst som vi kommer göra om även kommande år. Fem föreningar och totalt 28 personer var med.

UTFALL

51 processer med inriktning mot engagemang och rekrytering har genomförts (2022: 56 st).

14 % av ordföranden och **12 %** av ledarna har kännedom om RF-SISU:s stöd för rekrytering. Mål: 40% respektive 30 %

642 utbildningsinsatser med fokus på digitala verktyg och/eller administration har genomförts (2022: 531 st)

2025 har vi en stark och levande idrottsrörelse som tar vara på människors engagemang och inspirerar till delaktighet. Medlemskapet är moderniserat. Det är enkelt och välkomnande att engagera sig.

Mötesplatser för verksamhetsledare och kanslist

Under året har vi erbjudit ett flertal mötesplatser för verksamhetsledare och kanslist, med förhoppningen om att stärka dessa i sina respektive roller. Temat har bland annat varit omvärldsbevakning, trygga idrottsmiljöer och engagemang. Vi har sett detta som ett stort mervärde för dessa målgrupper som ofta är rätt ensamma i sin roll. Syftet har varit att skapa utbyte med andra i samma roll och bidra till inspiration, kraft och energi för sitt uppdrag i föreningen.

Demokrati – årets tema 2023

Varje år har RF-SISU Västerbotten ett särskilt tema. Främst är syftet att organisationen själv, det vill säga förtroendevalda och personal ska göra en förflyttning inom området för att på så sätt kunna vara ett ännu bättre stöd till idrotten. Ibland händer det även att temat ger upphov till olika typer av leveranser såsom utbildningskoncept, kunskapsunderlag, mötesplatser eller annat. Temat för 2023 var demokrati, ett både angeläget och behövligt område att fokusera på då vi ser tendenser i samhället där demokratin utmanas. Det bekräftas på flera håll och inte minst genom vår egen återkommande attitydundersökning om idrotten i Västerbotten.

Under året har vi bland annat haft besök av Cecilia Stenling och Josef Fahlén från pedagogiska institutionen vid Umeå Universitet för att föredra sin forskning på idrott och demokrati. Vi engagerade två stundeter som skrev sitt examensarbete om idrott och demokrati.

Vi genomförde workshops för personalen om demokrati där vi via reflektion utmanades och stärkte vår förståelse för demokratiska processer och på SDF-konferensen fick deltagarna tränas i demokrati på samma sätt. Vi arrangerade en ordförandeträff med temat demokrati och vi har påbörjat arbetet med en så kallad demokratisk checklista för god demokratisk styrning. Den siktar vi på att färdigställa under 2024. Till sist har fördjupningen i demokrati under 2023 även gett upphov till riktade satsningar som lanseras under 2024.

Ordförandenätverk – för att stärka organisationsledare

Under året har vi haft tre träffar med vårt nystartade ordförandenätverk. I februari genomfördes den första träffen, en digital träff på temat demokrati. Deltagarna fick starta kvällen med att lyssna på ett panelsamtal, följt av egna diskussioner och erfarenhetsutbyte i smågrupper. Den andra träffen anordnades i samband med SM-veckan där temat för kvällen var evene-

mang som föder engagemang. Träffen genomfördes fysiskt på Clarion Hotel Umeå och deltagarna fick bland annat lyssna på Visit Umeå som föreläste om Legacy och mätning. Den sista träffen för året genomfördes digitalt i november och handlade om trendspaning och omvärldsanalys. Vid varje träff under året deltog cirka 20 ordföranden.

Engagemanget är starkt men en värdeförskjutning anas

Vi har under året genomfört en större attitydundersökning, med syftet att kartlägga västerbottningarnas attityd till samt aktivitet och engagemang i idrottsföreningar.

Undersökningen samlar 600 svar, från personer i hela Västerbotten 18-80 år och resultatet ger oss möjlighet att över tid uppfatta tendenser och eventuella värdeförskjutningar kring idrott och idrottsföreningar.

Fram till i år har svaren i attitydundersökningen varit relativt konstanta med endast mindre svängningar. Under 2023 kan vi dock se ett trendbrott och anar en oroande värderingsförskjutning. Den här gången svarar västerbottningen i högre grad än tidigare att det är viktigt med idrottsliga framgångar, att det är bra med uttalade elitsystem och tycker inte att det är lika självklart att alla ska få vara med inom ramen för idrottsföreningen. Värden som kamratskap, demokratiska värdering-

ar och demokratisk styrning värderas lägre än tidigare.

Positivare är att graden av västerbottningarnas aktiviteter och engagemang står sig starkt, och inte verkar ha påverkats nämnvärt av pandemin. Majoriteten av de svarande uppger att de själva (och deras barn) i hög grad hittat tillbaka till både aktivitet och engagemang i idrotten. 45 % svarar att de idrottar en eller flera gånger per vecka, 44 % är medlem i någon förening och många verkar dessutom utöva idrotta med ännu större glädje än tidigare, 50 % (jmf. 22% 2021) instämmer i att idrott är roligt. 62 % svarar att deras barn är medlem i en idrottsförening. 60 % av föräldrarna är då engagerade i föreningen, 40 % är inte det. Av de föräldrar som inte redan är engagerade kan 43 % tänka sig bli det, om de får frågan.

Ett sprakande evenemangsår

Under året genomfördes tre stora idrottsevenemang i Västerbotten: Rally Sweden, SM-veckan och 10-mila. Rally Sweden genomfördes för andra året i rad i Umeå, och Västerbotten visade verkligen upp sig från sin bästa sida under de fyra tävlingsdagarna. Sol, blå himmel och vackert snölandskap som kablades ut till 120 miljoner tv-tittare världen över. VM-rallyt i Umeå blev återigen en succé, mycket tack vare de 2500 funktionärer från det lokala föreningslivet. Även 10-mila i orientering blev en succé när 5000 löpare från hela Europa intog Vitberget i Skellefteå. Det är första gången som orienteringstävlingen arrangeras så långt norrut.

Under månadsskiftet juni-juli var det dags för nästa stora evenemang. SM-veckan i Umeå samlade 25 idrotter, 2100 aktiva och 500 ledare för att göra upp om SM-medaljerna. Som en del av SM-veckan arrangerade vi på RF-SISU Västerbotten Mötesplats SM-veckan, där vi under tre dagar bjöd in intressanta föreläsare och gäster inom olika områden till Folkets Hus. Bland annat föreläste proffs- och fystränaren Mattias Reck, och Umeå Universitet berättade om "Dubbla karriärer – elitidrott och studier med individen i fokus". Vi arrangerade också prova-på-aktiviteter på Skeppsbron. Under fem dagar erbjöd vi en massvis med prova-på-idrotter, bland annat basket, innebandy, casting, skidskytte, parasport och skateboard.

Plats för idrott – en kärnfråga

2016 genomförde RF-SISU Västerbotten en stor kartläggning av anläggningstillgångar och nyttjandegrad i länet som tydligt påvisade bristen av sporthallstider. Sedan dess är det bara Skellefteå och Umeå kommun som investerat i nya sporthallar. Det är därför glädjande att både Sorsele och Vännäs kommun nu beslutat om och påbörjat projektering av nya sporthallar i respektive kommun. I Sorsele har vi haft ett mycket nära samarbete med både föreningar och kommun under 2023 i frågor som rör funktionalitet och design för ökad rörelse och maximalt nyttjande i såväl den nya som den gamla sporthallen. Vi har också utforskat möjligheterna för föreningslivet att bidra med extern finansiering för att addera innehåll till projektet som inte kommunen haft möjlighet att prioritera, vilket kommer att landa i en ansökan till arvsfonden i början av 2024. I Vännäs har vi inte haft lika nära samarbete men kommunen har inspirerats mycket

av principerna bakom den nya sporthallen i Stöcke, vilket innebär att rörelserikedom kommer vara i fokus även här. Det blir oerhört spännande att se hur dessa projekt utvecklar sig framåt. Vi har också fördelat anläggningsstöd till nya anläggningsprojekt under året. Totalt inom alla stödformer har 24 idrottsföreningar med 16 olika idrotter beviljats sammanlagt 3.739.000 kronor i anläggningsstöd från RF-SISU Västerbotten under 2023. Dessa föreningar har sin geografiska hemvist i åtta olika kommuner. Västerbotten är ofta en framgångsrik region när det kommer till att söka hem lokalstöd (anläggningsstöd) från Arvsfonden till idrottsanläggningar. Under 2023 har vi samarbetat med Skellefteå Bangolfklubb, Stöcke IF (Stöckebygdens utveckling) och Åsele IK som tillsammans beviljats 10.987.000 kronor i lokalstöd från Arvsfonden.

Projektstöd med inriktning mot barn och unga

Under 2023 har vi förmedlat ca 2.430 000 miljoner kronor till 94 föreningar inom 39 olika idrotter i form av projektstöd med inriktning mot barn och unga. Av detta har drygt 1 miljon gått till att återstarta verksamhet efter pandemin, cirka 390.000

kronor till utbildning, 930.000 kronor till att jobba med att nå underrepresenterade grupper eller trygg idrott samt 80.000 kronor för att skapa verksamhet för barn på flykt (i och med kriget i Ukraina).

Exempel på hur föreningar nyttjar projektstöd

Malå IF volleyball har under året beviljats projektstöd för att arrangera aktiviteter i snowvolley med syftet att rekrytera, återrekrytera och behålla medlemmar där målet är att kraftsamla och accelerera utvecklingsarbetet för en inkluderande idrott, hållbar förening och ett stärkt ledarskap. Genom att erbjuda en ny aktivitet och positioneras idrotten i ett nytt sammanhang. Föreningen har genom stödet kunna bygga upp en genomförandeorganisation och erbjuda prova på tillfällen.

IKSU har genom projektstöd kunnat genomföra Sommarmattan 2023. Under sommaren har föreningen haft återkommande kampsportsaktiviteter på främst Ålidhem där barn erbjudits en aktiv fritid och ett socialt sammanhang, oavsett ålder och socioekonomiska förutsättningar. Ungdomar som deltagit har också fått möjlighet att engagera sig genom att driva egna pass.

Umeå Korpförening har beviljats projektstöd för att arbeta med att skapa ett större engagemang bland sina medlemmar. Som grund i arbetet har föreningen jobbat med vår framtagna Engagemangsmoell för att tydliggöra arbetsuppgifter och roller i föreningen.

Ersboda SK har genom projektstöd satsat på sin barn- och ungdomsverksamhet genom att anställa en projektledare som styrelsen förlängda arm ut i verksamheten. Målet med dennes arbete är att skapa mötesplatser för ledare, aktiva och föräldrar samt skapa "ett attraktivare Ersboda" där fler barn stannar kvar inom idrotten en längre tid. Förhoppningen är också att skapa engagemang hos ledare och föräldrar för att bidra till ökade möjligheter för barn och unga att vara aktiva. Under året har en arbetsgrupp med tre representanter från Ersboda SK:s styrelse samt idrottskonsulent från RF-SISU Västerbotten utgjort styrgrupp för satsningen. Projektet är en treårig satsning, varav 2023 var det första året.

Representerar idrotten i Leader-sammanhang

Idrotten spelar stor roll för landsbygden, en förening på landsbygden kan många gånger vara det som håller igång samhället – en mötesplats och motor för att skapa attraktiva livsmiljöer. Miljöer som kan bidra till landsbygdernas livskraft och utveckling och får fler att växa upp på orten. Att delta i en föreningsverksamhet skapar lokal identitet och attraktivitet. Arbetet med att utveckla landsbygden så att vi alla får delta i idrott oavsett om man bor i staden eller på landsbygden är därför viktigt. Vi har av den anledningen valt att engagera oss i leaderarbetet så att civilsamhället och idrottsföreningarna tar del av de möjligheter som finns inom ramen för leaderområden och lokalt ledd utveckling. Lokalt ledd utveckling innebär att man engagerar sig i utvecklingen av sin bygd och kan få stöd för sina utvecklingsprojekt. Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor arbetar tillsammans för att bidra till lokal utveckling. Vi finns med i styrelserna i två av länets tre leaderområden, Skellefteå Älvdal och ideriket Umeåregionen 2030.

En timme med idrotten

Under året har vi bjudit in beslutande politiker med ansvar för idrotts- och fritidsfrågor till det vi kallat En timme med idrotten, med syftet att stärka relationerna med länets kommuner och skapa nya relationer i de kommuner som fått en annan sammansättning efter valet 2022. Totalt har vi besökt 12 av länets 15 kommuner, där fokus har varit på idrotten i den aktuella kommunen. Vi har samtalat om frågor som: Vad ser vi för trender och tendenser? Hur mår idrotten? Hur ser det ideella engagemanget ut? Från RF-SISU Västerbotten har länsidrottschef, Niclas Bromark, ansvarig styrelseledamot och ansvarig idrottskonsulent inom respektive kommun deltagit på träffarna.

Många föreningar i Västerbotten inkluderar parasport i sin verksamhet

Riksidrottsförbundet och Parasport Sverige tog 2017 en gemensam riktning mot att inkludera paraidrottare och deras idrottsföreningar inom respektive specialidrottsförbund. Idag är det flera SF som inkluderat paraverksamhet, och i Västerbotten finns det ett femtiotal föreningar som erbjuder idrott för personer med funktionsnedsättning.

I Västerbotten är det idag strax över femtio normföreningar som inkluderar parasport i sin ordinarie verksamhet. Jonsta Bowlingklubb, Lögedå Sportklubb, Morön Bollklubb, IFK Umeå, Ridklubben Sandgärdan och Ramselefors Skytteförening, är exempel på föreningar i länet som erbjuder idrott för personer med funktionsnedsättning. Daniel Sandström, RF-SISU Västerbotten, betonar vilken betydelse idrotten har för målgruppen.

– Den betyder väldigt mycket. Eftersom målgruppen många gånger behöver stöd från samhället i någon form skulle bland annat möjligheten till vardaglig rörelse och socialt umgänge begränsas väsentligt utan den organiserade föreningsidrotten.

– Ett råd till de föreningar som inte har paraverksamhet är att våga testa och inse att man som förening lär sig och utvecklas med tiden. Man behöver inte kunna allt från dag ett. Jag tror också föreningens förhållningssätt till verksamheten är viktig, att man ser egenvärdet i paraverksamheten och inte startar verksamheten för att höja föreningens anseende i förhållande till sponsorer eller andra bidragsgivare.

Vad tror du hindrar andra föreningar från att starta upp paraidrott?

– Det kan nog finnas flera förklaringar. Många föreningar upplever säkert svårigheter att rekrytera ledare till paraverksamheten utifrån att man kan uppleva en osäkerhet. Har jag rätt kunskaper för att leda en grupp personer med funktionsnedsättning? Här tror jag tyvärr att många potentiella ledare bygger upp

en mental barriär som blir större än vad den borde vara. Det går alldeles utmärkt att lära sig och utbilda sig längs vägen utan specifika förkunskaper. Ett annat hinder kan vara ekonomi. Det kan handla om att man behöver köpa in anpassad utrustning. Här finns olika projektstöd som kan bidra till att hålla nere kostnaderna för föreningarna. En annan viktig utmaning är att det kan vara svårt att hitta en tillgänglig kommunikationskanal där målgruppen är samlad och mottaglig för inbjudan till föreningens verksamhet. Här är mitt tips att samarbeta med andra organisationer, t.ex. kommuner, kan vara en väg att komma förbi den utmaningen, säger Daniel.

Guldstaden Shotokan Karate är ytterligare en förening i länet där parasport är en naturlig del av den ordinarie verksamheten. Ewa Andersson, ordförande, berättar om initiativet.

– Det står i vår värdegrund att ”alla får träna oavsett ålder, kön, bälte, nationalitet, kultur, religiös tro, könstillhörighet, funktionsnedsättning/hinder och sexuell läggning. Min egen dotter har en NPF-diagnos, och tack vare karaten hittade hon en idrott som hon klarade av. Hennes utveckling från en blyg, tillbakadragen och osäker människa – till en med bättre självförtroende, styrka och inre harmoni är helt otrolig. Till på köpet att hon blev så duktig att hon varit med i landslaget. Här såg jag en möjlighet att ta vara på erfarenheterna vi fick av hennes utveckling, hur vi lagt upp träning och förberedelser som passat henne. Av det har vi förstått hur vi kan hjälpa andra, allt är möjligt om man bara får reda på i tid att medlemmen har något funktionshinder. Därför har vi nu ett deltagarkort man ska fylla i när man vill bli medlem, där en av frågorna är om man har några ”allergier eller medicinska kommentarer”. Vi poängterar väldigt noga hur viktigt det är med all information, så att vår undervisning och träning blir den bästa för medlemmen.

Hos Guldstaden Shotokan Karatae tränar

alla med varandra – barn som vuxna – gäller även de med funktionsnedsättning.

– Ibland kan det behövas lite extra träning på annan tid, eller att en medlem behöver lite mindre folk runt omkring sig. Vi tränar på två ställen, och ibland kan det vara lugnare och mindre trångt i idrottshallen. Allt beror på individen, vi försöker ge råd och göra det bästa vi kan för att det ska fungera. Idag har vi sju medlemmar med funktionshinder. Åldern är mellan 9–36 år, berättar Ewa.

Vilka tips vill du ge till föreningar som funderar på att starta upp paraverksamhet?

– Medlemmen i centrum, se människan och läs av vilka krav du kan ställa – vilken nivå finns. Låt glädjen att få och kunna delta vara viktig. Ta gärna hjälp av andra föreningar inom din idrott som startat upp paraverksamhet, hur har de lagt upp träningar osv. Ta hjälp via RF-SISU för utbildning, där bör även styrelsen ha intresse och borde delta.

UTFALL

5 IF-sektioner och 2 SDF har genomfört process där inkludering har varit huvudfokus eller del av innehåll. (2022: 14 st).

122 IF-sektioner och 4 SDF har genomfört bildnings-, utbildnings- eller utvecklingsinsats med fokus på inkludering (2022: 109 st).

2025 känner sig pojkar och flickor, män och kvinnor och i olika åldrar och med olika förutsättningar och bakgrund välkomna till idrottsföreningen.

Deltog i länets Pride-evenemang

För att ta ställning i och verka för HBTQI-frågorna, både i samhället och inom idrotten, deltar vi alltid i länets olika Pride-evenemang. Under 2023 var vi aktiva i Dorotea, Skellefteå, Storuman och Umeå. I samband med Umeapride arrangerade vi exempelvis ett poddsamtal om normer inom idrotten och hur dessa normer kan påverka allas möjlighet att vara med i idrottsrörelsen. Fem ungdomar, från Maja Beskowgymnasiet i Umeå och som är aktiva inom olika idrotter, delade med sig av erfarenheter och upplevelser kring vilka normer som finns inom deras idrotter.

Antikrundan med Ostvik IK

Ostvik IK har sedan en lång tid tillbaka inkluderat 65+ i sin ordinarie verksamhet. Genom deras koncept Antikrundan bidrar de till att pensionärer i närområdet får daglig motion och en social umgängeskrets.

– Det är ett otroligt lyft för hälsan och de får ett socialt skyddsnet. Målgruppen är pensionärer och den äldsta är väl 85 år, säger Per Boman, ordförande i föreningen.

Konceptet Antikrundan har pågått i närmare 20 år. Varje vardagsmorgon, året om, oavsett väder, träffas ett tiotal pensionärer i närområdet för att promenera sin dagliga slinga på tre kilometer.

– De har ett strikt schema och är väldigt rutinmässiga. De ses klockan 8 varje morgon vid idrottsplatsen. Där finns en bra promenadsträcka. När de kommer till vändpunkten på deras promenad, sitter en termometer som gör att de alltid noterar dagens temperatur, där står de gärna och pratar en stund för att sen gå tillbaka till kansliets lokaler, berättar Per med ett skratt.

Hur startade Antikrundan?

– De startade egentligen upp det för att vi hade en kanslist anställd och de samlades alltid ett gäng för att fika med honom. Sen tog vi i föreningen tag i det och försökte hjälpa till med

att organisera upp det, säger Per.

Äldre bidrar till föreningslivet

Föreningslivet har en stor betydelse, även för äldre. Det visar bland annat två forskningsrapporter där äldre inom föreningsidrotten upplevde minskad ensamhet, mer glädje och mening. Äldre kan också bidra med mycket till idrottsrörelsen. Susanne Geide, universitetslektor i idrottsvetenskap och docent i folkhälsovetenskap, har undersökt närmare 5000 äldre inom idrotten. Enligt henne kan pensionärerna vara en viktig resurs i föreningen, något som Per instämmer kring.

– Det stämmer, vi får också otroligt mycket tillbaka. Det är otroligt villiga att hjälpa till med allt som har med idrottsplatsen att göra. De hjälper till dagligen för att sköta städning och hänga tvätt. De träffas i grunden för att motionera, ta en kopp kaffe och socialisera sig men de gör mycket annat också, berättar Per.

Sedan en tid tillbaka har föreningen byggt en grillplats och köpt in utemöbler som står utanför kansliets lokaler. Förhoppningen är att det ska bli en attraktiv samlingsplats för målgruppen under våren och sommaren.

– De har börjat elda redan nu, så på fredagar är det party. Då grillar de korv avslutar Per.

Projektstöd för idrott 65+

Projektstöd idrott 65+ fyllde två år under 2023. Många föreningar har börjat komma i gång med verksamhet för 65+arna. Under 2023 har vi stöttat både utveckling av befintlig verksamhet och även delat ut pengar till nya idéer som blommat fram ute i föreningarna. Totalt beviljade vi 392.641 kr i projektstöd idrott 65+ till föreningar från nio olika kommuner i länet. Cirkeltävling, gymnastik, dans, gå-fotboll och taekwondo är några exempel på verksamheter som dragit i gång riktade mot personer 65+ under 2023.

Linnea Claeson föreläste om mod och civilkurage

Under hösten arrangerade Storumans kommun, Storumans IK och RF-SISU Västerbotten en föreläsning med mänskorskorätsaktivisten, feministen, föreläsaren och juristen, Linnea Claeson. Föreläsningen var en del av Psykeveckan 2023 och lockade 133 personer, varav 70 ledare från Storumans IK.

–Vi behöver alla ha mod och civilkurage att säga ifrån när ett beteende inte är okej. Föreläsningen går hand i hand med idrottens idéprogram Idrotten vill och skulle alla leva efter den skulle idrotten alltid vara en fantastisk plats, säger Åsa Johansson, idrottskonsulent på RF-SISU Västerbotten.

Efter föreläsningen samlades Storumans IK:s ledare i en workshop om ledarskap, en process som leddes av RF-SISU Västerbotten.

Lyckad streetfotboll-sommar på Ålidhem

Genom projektet Street 2023, som drivs av Svenska Fotbollförbundet och Adidas, har Gimonäs Umeå IF under sommaren anordnat streetfotboll. Tre kvällar i veckan under hela sommarlovet har det arrangerats öppna träningar vid Ålidhem konstgräsplan, dit alla har varit välkomna.

– Första träningstillfället på midsommarafton dök det upp 45 barn, säger Benjamin Kinnunen Nassiri, en av RF-SISU Västerbottens idrottskonsulenter.

GUIF är en av tolv föreningar i Sverige som under sommaren deltagit i Street 2023, en satsning av Svenska Fotbollförbundet och Adidas för att engagera fler till streetfotboll. Tillsammans med utvalda föreningar runtom i Sverige har streetfotboll erbjudits genom ett flertal öppna träningar och tävlingar. Under hela

Förhoppningen är att det ska vara lättare att bli en del av idrottsrörelsen, vilket i sin tur bidrar till en större inkludering och fler får chansen röra på sig tillsammans

sommarlovet, tre kvällar i veckan, har det därför arrangerats öppna träningar vid Ålidhem konstgräsplan dit alla har varit välkomna, oavsett ålder, kön eller föreningstillhörighet.

– Sommarens streetfotboll har bidragit till en massa skoj kring fotbollsplanen på Ålidhem. Det har funnits en aktivitet för alla fotbollsintresserade ungdomar under hela sommarlovet. Förhoppningen är att vi ska få konceptet att växa i Umeå till nästa år och att streetfotboll ska finnas tillgängligt i fler stadsdelar, berättar Benjamin Kinnunen Nassiri.

Fotboll för alla

Svenska Fotbollförbundet har under de senaste tre åren arbetat med att ta fram nya förenklade tävlingsformer som möjliggör en fotbollsrörelse där alla får plats, oavsett ambition eller förutsättningar.

– Tanken är att konceptet ska göra fotbollen mindre organiserad och att trösklar-

na in ska vara lägre genom att förenkla tävlingsformerna. Förhoppningen är att det ska vara lättare att bli en del av idrottsrörelsen, vilket i sin tur bidrar till en större inkludering och fler får chansen röra på sig tillsammans, säger Benjamin.

Unga ledare

Sommarens alla träningstillfällen har letts av Noah Mahari och Omar Alshekhalil.

– Två unga ledare som har skött det klockrent under hela sommaren. Jag hoppas verkligen de får blodad tand av ledarskapet och vill fortsätta att inspirera och leda andra ungdomar, säger Benjamin Kinnunen Nassiri, som är väldigt nöjd med sommarens streetfotboll:

– Det har varit en jättefin uppslutning av de rapporter vi har fått från ledarna, det har sällan varit under 20 deltagare på plats, vilket jag tycker är väldigt lyckat, avslutar han.

Vännäs motorklubb fortsätter engagera ungdomar i Folktrace

I fjol startade Vännäs motorklubb upp en utbildning för att locka fler folktrace förare till klubben för att prova på. Det gav stor effekt och därav har de beslutat att köra samma utbildning även under 2023. Föreningen har blivit beviljad projektstöd av oss men även fått bidrag från annat håll för att kunna arvoda en person som ska se till att ungdomarna kan meka med bilar på kvällstid

Fun Day och Idrottens Dag

Så att fler barn ska hitta till idrotten

Under hösten genomfördes ett flertal aktivitetsdagar för att öka samverkan mellan skola och närliggande idrottsföreningar samt för att skapa en rolig dag för eleverna. Vi ordnade sju dagar i egen regi som vi valt att kalla Fun Day, då vi vill att idrott och rörelse ska förknippas med glädje. Dessa arrangerades främst i inlandet. Huvudmålgruppen är elever i årskurs F-6, men i Lycksele valde vi att genomföra dagen för eleverna i årskurs 7 på högstadiet.

Utöver Fun day anordnade vi även Idrottens dag på sju orter under hösten. Dessa dagar är en del av ett EU projekt, EWOS (European Week Of Sport), som strävar efter att få så många elever som möjligt att vara aktiva i 120 minuter sista veckan i september.

Även vid dessa dagar är huvudfokus på elever i klass F-6. På Moröbacke skola arrangerade vi även en Idrottens Dag för allmänheten.

Sammanlagt genom både Fun Day och Idrottens Dag aktiverade vi 3920 skolbarn från 23 olika skolor, och totalt samverkade 74 föreningar med närliggande skolor. Utöver dessa dagar arrangerade vi två Peppdagar för allmänheten inför SM-veckan tillsammans med Umeå Kommun, Umeås kommunföretag samt idrottsföreningar. Under själva SM-veckan arrangerades sex prova-på dagar i samverkan med SM-festen nere på Skeppsbron. Ett lyckat upplägg med otroligt många besökare!

Change the Game 2023 – föregångare i rörelse

För nionde året i rad och för tionde gången i ordningen arrangerades Change the game, i år med temat Föregångare i rörelse. Med det temat ville vi samla alla som på något sätt vill vara med och forma samhället så att fler barn och unga får möjlighet att idrotta, vara aktiva på sin fritid och få jämlika utvecklingsmöjligheter. I det arbetet har idrotten en given och viktig plats. Under konferensen fick vi ta del av aktuell och forskning, lyssna på banbrytande praktiker och ta del av best practise.

Utöver själva konferensen var RF-SISU även med och arrangerade en utbildning för personer som leder aktiviteter för 65+, en viktig målgrupp om vi på riktigt

ska leva upp till målsättningen om idrott i förening hela livet. Vi var även med och arrangerade en tränarutbildning där bland andra Svenska fotbollförbundet och Svenska budo- och kampsportsförbundet ställde upp med instruktörer som visade hur de tänker i frågan om pedagogik och övningsupplägg.

UTFALL

3 kommuner har oförändrat antal idrotter med redovisad folkbildning, 12 kommuner har fler idrotter och ingen kommun har färre idrotter än 2022 (Mål: I snitt fler antal olika idrotter per kommun).

82 % av ordföranden och 81 % av ledare har kännedom om idrottens förflyttning från "triangel till rektangel". (2022: 81 % respektive 85 %.

Rörelsesatsningen i skolan når nya höjder

Arbetet med att inspirera, utmana, engagera och aktivera skolelever runt om i länet fortsätter. Vi försöker på olika sätt skapa samverkan mellan skolor och närliggande idrottsföreningar, främst i form av friluftsdagar, rastaktiviteter och aktivitetsdagar men även genom återkommande verksamhet på vissa prioriterade skolor.

Vi arrangerar ett antal nätverksträffar för de medverkande skolorna där vi träffas och utbyter erfarenheter och idéer samt delar med oss av tips och lyckade lösningar samtidigt som vi diskuterar alla utmaningar som finns i verksamheten.

Vi jobbar även ständigt med att utmana rådande normer och förhållningssätt bland pedagoger och skolledare för att skapa mer kreativa och attraktiva lekmiljöer på skolor, både inomhus och utomhus.

Huvudfokus ligger fortfarande på grundskolans elever i årskurs F-6, men vi har utökat arbetet på några högstadieskolor där eleverna inte har samma möjlighet till rastaktiviteter och där skolmiljön inte inbjuder till rörelse. Vi samverkar även med sex förskolor då vi ser stora fördelar med att få i gång arbetet med mer rörelse i så tidig ålder som möjligt. Totalt samverkar vi med drygt 80 skolor runt om i länet, där vissa enheter kommit långt i sitt arbete medan vissa jobbar med att hitta rätt struktur.

Trygga idrottsmiljöer

– en av våra mest prioriterade frågor

Trygga idrottsmiljöer en av våra mest prioriterade frågor. I vårt uppdrag innebär det att stötta länets idrottsföreningar att arbeta med dessa frågor på en rad olika sätt.

Under 2023 har vi, precis som tidigare år, hjälpt många av länet föreningar och dess styrelser i både reaktiva och proaktiva trygghetsfrågor. Det har exempelvis handlat om att ta fram, implementera och följa upp proaktiva handlingsplaner, och hjälpa föreningar att arbeta fram ett reaktivt system som kan fånga upp om någon far illa. Vi har också stöttat föreningar i många brinnande case – ibland grundade i omfattande idrottsspecifika kulturer och traditioner, och ibland rörande enskilda föreningar och individer, inte sällan kombinerat med dåligt eller svagt ledarskap. Vissa har offentliggjorts i media, några har kommit till vår kännedom genom visselblåsningar och andra har uppdragats och hanterats internt i föreningen.

För få har en plan

I vår årliga ordförandekät svarade

endast 56 % av idrottsföreningarna att de har ett system, plan eller motsvarande för att fånga upp om någon i föreningen far illa. Det är, enligt oss, en alldeles för låg siffra och något vi vill verka för att förändra.

Samarbetet med Länsförsäkringar fortsätter

Vi har under året haft förmånen att fortsätta vårt samarbete med Länsförsäkringar Västerbotten, för att möjliggöra ett ännu kraftfullare arbete med att skapa trygga idrottsmiljöer. Inom ramen för det samarbetet har vi bland annat genomfört forumspel vid sommarens idrottsskolor för andra året i rad. I Skellefteå samverkande vi med Kulturskolan för att utveckla forumspelen ytterligare. I maj genomförde vi dessutom vårt första Ledarforum med fokus på trygga idrottsmiljöer.

Trygghetsskapande arbete i samverkan med de fyra nordligaste distrikten

Vi har även fortsatt projektet kring det trygghetsskapande arbetet i samver-

kan med de fyra nordligaste distrikten. Uppdraget avser det reaktiva arbetet, att vi agerar och vidtar åtgärder när något oönskat har hänt. Genom att regionalisera det reaktiva arbetet på ett strukturerat sätt och gemensamt analysera, prioritera, genomföra och följa upp insatser är förhoppningen att ytterligare öka tryggheten inom idrottsrörelsen.

Mål med regionaliseringen

- Förbättra kvaliteten i det reaktiva arbetet kring trygg idrott.
- Stärka samverkan mellan Idrottsombudsmannen och RF-SISU distrikten samt samverkan mellan RF-SISU-distrikten.
- Förbättra stöd och samverkan med specialidrottsförbunden (SF) och deras specialidrottsdistriktsförbund (SDF).

Årets ledare – Linda Nedergård, Skellefteå simsällskap

Utmärkelsen Årets ledare, som delas ut av RF-SISU Västerbotten, gick under 2023 till Linda Nedergård, ledare i Skellefteå Simsällskap, för att hon skapar lockande förutsättningar för barn och unga, men även för elit och tävling. Hon har alltid siktet inställt på utveckling och alltid med barn och ungdomars bästa i sinnet. Därtill har hon som utbildningsansvarig utvecklat material och metoder för distriktets föreningar. Hjärtat och hjärnan är alltid inställda på att ge barnen en stabil grund och därefter en möjlighet att fortsätta hela vägen till yttersta eliten eller till en bekväm motionsverksamhet. Grattis Linda, säger vi, och tack för allt du gör för idrotten och människorna i den!

Våra idrottsövergripande utbildningar för tränare och föreningsledare växer

Grundutbildning för tränare är det första obligatoriska steget i det idrottsövergripande nationella utbildningsutbudet och riktar sig till den som är eller vill bli tränare för barn, ungdomar eller vuxna i någon av våra idrotter. Utbildningen ger idrottsledare en bra grund att stå på i sitt tränaruppdrag, bland annat grundläggande kunskaper i ledarskap och träningslära samt viktiga utgångspunkter för att skapa en utvecklande och inspirerande idrottsmiljö där de aktiva har roligt, mår bra och får möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar och behov. Under 2023 genomförde vi totalt sex Grundutbildning för tränare med 114 unika deltagare.

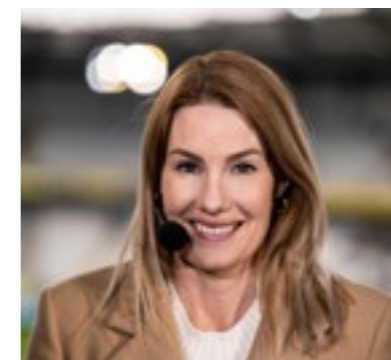
Grundutbildning för föreningsledare är en nationell utbildning som ger förtroendevalda i en styrelse grundläggande kunskaper för att kunna leda, utveckla och förvalta en idrottsförening. Grundutbildningen ger en bra bas för det fortsatta arbetet som föreningsledare. Under 2023 genomfördes Grundutbildning för föreningsledare vid 13 tillfällen med sammanlagt 186 deltagare.

Ledarforum – med fokus på trygga idrottsmiljöer för barn och ungdomar

I april genomfördes Ledarforum i Skellefteå med fokus på trygga idrottsmiljöer för barn och ungdomar.

– Vi vill ha en trygg idrott där alla känner sig välkomna. En trygg idrottsmiljö är allas ansvar. Du som ledare behöver veta hur du kan bidra till den och vad du kan göra för att barn och ungdomar ska må bra i verksamheten, säger Alexandra Nilsson, idrottskonsulent på RF-SISU Västerbotten. Hanna Marklund agerade moderator och dagen varvades med föreläsningar och reflekterande samtal. Föreläste gjorde Per-Göran Fahlström och Robert Lindberg. Per-Göran Fahlström är

idrottsforskare vid Linnéuniversitet med lång erfarenhet av ledarskap, goda utvecklingsmiljöer och talangbegrepp. Robert Lindberg är sakkunnig inom Rorelserikedom och projektleder Skolsatsningen i Västerbotten.

Ledarsatsning i 38 föreningar

Ledarsatsningen har under året satt extra fokus på föreningens viktigaste resurs – ledaren. Satsningen syftar till att hjälpa föreningar att rekrytera och/eller behålla ledare.

Inom ramen för satsningen har det på nationellt plan tagit fram tre lärande material, ett samtalsunderlag för att samla ledarteamet, en dialogduk med fokus på ledarförsörjning och utbildningsswebben Ledare i fokus. I Västerbotten valde vi att skala ner materialen till lärgruppsplaner där kärnan från materialen var i centrum. Vi gjorde detta för att föreningarna skulle bli inspirerade att jobba med grundfrågan – hur behåller och rekryter vi ledare i vår förening?

Under året har 38 föreningar och 20 idrotter tagit del av satsningen. Vi är glada över det gensvar vi fått från föreningarna och ser framemot att nå fler i framtiden.

38

Ledarsatsningen har nått 38 föreningar inom 20 olika idrotter.

UTFALL

869 deltagare i kurs samt 2 186 deltagare i föreläsning inom idrottens ledarutbildningar. (2022: 559 deltagare kurs samt 558 deltagare föreläsning).

2 153 utbildningsarrangemang för ledare med 17 065 deltagare (2022: 1 864 resp. 13 215).

92 % av ordföranden och 92 % av lärgruppsledare har kännedom om RF:s anvisningar för barn- och ungdomsidrott. (2022: 93 % respektive 91 %).

56 % av ordföranden svarar att de har en plan, system eller motsvarande för att fånga upp om någon far illa eller upplever sig otröyg. (2022: 56 %)

Ett axplock från länets kommuner

BJURHOLM Under våren deltog vi på en ledarträff i Bjurholms IF och träffade majoriteten av föreningens fotbollsledare. Träffen innehöll information om hur vi kan vara ett stöd samt att de fick reflektera över vad de ville jobba med framöver kopplat till utbildning/bildning/utveckling. Glädjande har fotbollen fått ett uppsving på senare år och det ledarna upplevde skulle behövas var någon form av ledarutbildning för att kunna rekrytera in fler ledare då de aktiva ökar. Här kan det bli aktuellt att skicka några att gå vår Grundutbildning för tränare.

DOROTEA Tillsammans med Dorotea kommun och ungdomskonsulenten deltog RF-SISU Västerbotten på slutkonferensen för projektet Youth up North i Arjeplog. En mötesplats skapad av ungdomarna och som skapade merförstående för ungdomars perspektiv och gav tillfälle till att lyssna på ungdomarnas tankar och behov.

Lavsjö Idrott och Simsällskap har återupptagit sin samverkan med oss. Föreningen är belägen i en by utanför Dorotea, är hela bygdens IF och blir ett bra komplement till Dorotea IF. Föreningen arrangerar ett stort antal byaaktiviteter och har nu kommit igång med mer idrottsaktiviteter. RF-SISU har varit behjälplig när föreningen har startat upp ungdomsverksamhet inom skidor samt gett ekonomiskt stöd för att starta upp aktiviteter 65+.

LYCKSELE Lappmarkryttarna har fått stöd för att arbeta med folkbildning som verktyg för lärande och det har resulterat i flera mötesplatser för att öka kunskapen hos olika målgrupper som vistas i stallgången. Även en satsning på idrott för 65+ har genomförts och en dagridgrupp om fem personer har hållits under året.

Tillsammans med Hockeykontor Norr och Lycksele sportklubb har RF-SISU genomfört en medlemsundersökning med 170 svarande medlemmar som ligger till grund för föreningens kommande utvecklingsarbete. RF-SISU och Hockeykontor Norr har sammanfattat förslag till åtgärdsplan som föreningen har fått.

Öråns sportklubb har fått hjälp av Idrottsservice för att skapa ett hållbart ekonomiskt arbete.

MALÅ Malå kommun samverkar med flera aktörer för att skapa ett tryggare samhälle där unga ska erbjudas meningsfulla fritidsaktiviteter och för att förhindra våld, kränkningar och skadegörelse, både under skoltid och fritid. Nätverket består av förvaltningar inom kommunen (folkhälsosamordnare, skola, elevvård, kultur och fritid samt socialtjänst), Polisen, Svenska Kyrkan, lokala företag, ideella föreningar och RF-SISU Västerbotten.

Vi har stöttat upp Malå IF i deras jobb med att ta fram sin värdegrundsfolder utifrån det arbete som föreningens värdegrundsgrupp arbetat fram. Processen med att ta fram en folder inleddes vid årsskiftet. Därutöver har vi stöttat föreningen i frågor kopplat till värdegrunden.

NORDMALING I början av året genomförde vi ett dialogmöte med ordföranden i Nordmaling Knights IF där vi stämde av hur det gick med den nystartade föreningen. En hel del tankar och idéer lyftes vilket mynnade ut i att vi stöttat föreningen i ett projekt som syftar till att nå målgruppen +65 samt de med parkinson. De vill hjälpa personer med denna neurodegenerativa sjukdom att bibehålla och återskapa funktioner i rörelseapparatens för att verka för en god hälsa. Utifrån dessa samtal har de nu gjort en

projektansökan både till oss, till kommunen samt Svenska basketförbundet.

I maj genomförde vi även ett dialogmöte med styrelsen i Nordmalings Handbollsförening, där vi stämde av hur de ska jobba framöver kring vissa föreningsutmaningar, bland annat kopplat till engagemang. Mötet ledde bland annat till att de deltog i vår utbildning Träningsläger för styrelsen.

NORSJÖ Norsjö IF har under året genomfört en satsning på sina ledare, bland annat genom utbildning i rörelserikedom, där vi lånar in en rörelseinstruktör från Malå. I utbildning har även deltagare från simklubben och volleybollen varit med. Föreningarna blev mycket nöjda med insatsen.

Den nya styrelsen i Norsjö IF ville ha hjälp med sin verksamhet, där vi stöttade dem i att arbeta med föreningens vision och riktning. Det ledde till ovan nämnda rörelserikedomutbildning. Föreningen har under våren även jobbat med ledarförörjning. Vi jobbade med lärgruppsledare och samla ledarteamet. Föreningen har även bjudit in till en uppstartsträff.

Vi hade en första träff med den nya föreningen, Norsjö Armsport IF, där vårt uppdrag fick ta plats och vi initierade ett planerat samarbete.

ROBERTSFORS Robertsfors kommun är en bra plats för idrottsföreningar att verka i och där vi får ta plats. Vi är inbjudna på många mötesplatser där vi tillfrågas om hur vi ska samarbeta och många utvecklingsidéer har skapats.

Nya idrottsinriktningar har startat upp där Robertsfors IK utökar sin verksamhet med parasport (5-a-side fotboll) samt e-sport.

Robertsfors MS satsning på flygsport och radiostyrt har uppmärksamats och blivit lyft på olika evenemang. Deras ungdomssatsning i UTH och Folkrace har slagit väl ut och fler licenser har utfärdats.

SKELLEFTEÅ Morön BK har under året gjort ett omtag för att förbättra sin organisation och göra den mer hållbar. Under en heldag i januari jobbade styrelsen, kansli och sektioner med att tydliggöra roller och ansvar. Som fortsättning på detta genomförde vi även en processdag i november med styrelse och utvalda ledare för att ta fram och skapa samsyn kring verksamhetsidé, värdegrund och vision. Syftet var att genom en tydligare linje för föreningen inspirera till och öka det ideella engagemanget.

Fotbollsverksamheten i Clemensnäs IF har tagit fram en ny spelarutbildningsplan. I arbetet utgick man från den mall som Svenska Fotbollsförbundet tagit fram. Föreningens idrottskonsulent på RF-SISU processledde tillsammans med Västerbotten Fotbollsförbund.

I april träffades ett antal medlemmar från Skellefteå Discgolf för att tillsammans fortsätta utveckla föreningen. Syfte med dagen var att lära känna varandra bättre, prata hållbart engagemang och verksamhetsplanera.

Vi har genomfört en LOK-stödsutbildning för ledare i Ostviks IK och Drängsmarks IF. Båda föreningarna ville höja sin kompetens hos sina ledare i hur man sköter närvaroregistrering via LOK-appen. Idrottskonsulenter från RF-SISU kom till deras klubbstuga och utbildade. Den återkommande årliga föreningsdagen för Skellefteå Ridklubb genomfördes i början av januari. SRK-dagen är en dag där respektive

sektion/arbetsgrupp tar fram det slutgiltiga förslaget till verksamhetsplanen för kommande verksamhetsår. Det var bra uppslutning och delaktighet med närmare 40 ideella ledare. Vi har under året även stöttat föreningen med utbildning för styrelsen samt genomfört ett stort arbete med en enkät gällande trygg idrott. Enkäten var som helhet positiv, och gav väldigt bra förslag från medlemmar för förbättringsinsatser som föreningen jobbat vidare med under hösten.

Vi har stöttat Sunnanå SK i arbetet med att stärka psykisk hälsa, något som genomförts tillsammans med organisationen Hjärnkoll och teatergruppen Unghästen. Syftet är att lyfta frågan kring psykisk hälsa inom idrotten och hur man kan arbeta proaktivt och reaktivt i frågan. Sunnanå SK är pilotförening och i juli genomfördes de första tillfällena för aktiva, födda 2011 och uppåt och föreningens representationslag. Det har även genomförts tillfällen för ledare och det kommer även genomföras tillfällen för vårdnadshavare.

SORSELE I augusti träffade vi kommunstyrelsens allmänna utskott i Sorsele kommun för att under en timme prata om idrotten i Sorsele. Ett bra samtal som resulterade i idéer för framtiden och en ny överenskommelse. Vi ser fram emot att få fortsätta vårt arbete i Sorsele.

Genom att Sorsele SK utökat sin verksamhet med freeski utökas den idrottsliga mångfalden i Sorsele kommun och i synnerhet i tätorten Sorsele. Tillsammans med Svenska skidförbundet har vi varit stöttat upp med projektstöd för att anlägga en snowpark, en snowpark som barn och unga varit med att utforma, samt uppstart av verksamhet och rekrytering av ledare och aktiva.

STORUMAN Genom att Stensele SK utökat sin verksamhet med karate utökas den idrottsliga mångfalden i Storumans kommun och i synnerhet i samhället Stensele. RF-SISU Västerbotten har stöttat upp med projektmedel för att ledare ska kunna åka på utbildning. I samband med det är det genomfört en digital utbildning i det administrativa verktyget IdrottOnline.

Som avslutning på Storumandagarna arrangerade Storuman IK, Storuman fritid och Storumans bibliotek Storuman Pride i juli. Signalvärdet i att lokala idrottsföreningar visar att alla är välkomna till deras verksamhet, kan betyda mycket på individnivå.

I september genomfördes Fun day för mellanstadiebarn i Storumans kommun. Flertalet föreningar deltog i aktiviteter med många av kommunens skolor.

UMEÅ Vår fina samverkan med Umeå kommun fortsätter. Vi samverkar som vanligt med såväl förtroendevalda som tjänstepersoner inom fritidssektorn i för idrotten angelägna frågor. Vi har även dialog och samverkan inom andra av kommunens utvecklingsområden som t.ex landsbygd och anläggningsfrågor. Vi har även en bra dialog med såväl universitet som näringsliv, inte minst genom deltagandet i rådet för rörelserikedom och planeringen av Change the Game.

Under året har vi genomfört grundutbildning för föreningsledare med IKSU:s och Umedalens alla sektioner. Utbildningen har gett alla sektionsstyrelser en grund i vad som förväntas av dem som styrelseledamot, men också en insyn i andra idrotters utmaningar och möjligheter.

Vi har tillsammans med IFK Umeå tagit fram en introduktionsutbildning för nya ledare i föreningen. Utbildningen innehåller information om och från föreningen, information om RF-SISU Västerbotten med fokus på utbildning och folkbildning, samt utvalda delar av Introduktionsutbild-

ning för tränare. Deltagarna fick också med sig vår värdegrundskortlek som är framtagen i samarbete med Länsförsäkringar samt lärgruppsplanen Samla ledarteamet.

Vi har genomfört en utvecklingsdag i Obbola IK med delar av styrelsen samt ett tjugotal ledare från fotboll, innebandy samt cykel. Temat på dagen var bland annat Barnkonventionen och RF:s nya riktlinjer för barn och ungdomsidrott där de fick reflektera/samtala om vad dessa innebär för deras roll som ledare i föreningen.

Vi har hjälpt Mariehems SM att starta upp en trygghetsgrupp i föreningen som bland annat tagit fram en trygghetsenkät och en utbildningsplan för ledare/föräldrar samt en krisplan för styrelse. Föreningen har därtill haft cirka 30 föräldrar som deltagit på vår föreläsning “Schysstare på sociala medier”.

VILHELMINA För att förbereda sig inför den stora processhelgen i Umeå arbetade Vilhelmina Ridklubb under två processkvällar med RF-SISU och Svenska ridsportförbundet. Föreningen fick stöd i att klargöra nuläget, kompetenspåfyllnad gällande ekonomiarbete samt att sätta nya mål och visioner med stöd av målstegen och RF-SISU-konsulenten. Föreningen har gjort en kraftfull resa under året och blev inbjuden till Svensk Ridsports styrelses strategidag för att vittna om vad klubbar i landet behöver för stöd. Framför allt för att ge en bild av hur det är att driva ridskola i norra landsdelens inland.

Wilhelmina orientering samverkar med RF-SISU i deras ledarför-sörjningsarbetet där vi genomfört en ledarträff tillika avslutning på säsongen. Bra samtal i samband med att ledarna fick en klapp på axeln för väl genomfört arbete. Föreningen har lyft sina ledare och försett dem med bra utbildning/bildning under året.

VINDELN Med hjälp av projektstöd från oss har Tvärälunds IF satsat stort på att starta upp verksamhet för +65 med olika aktiviteter och mötesplatser. Målgruppen har uttryckt sin stora tacksamhet och glädje att få finnas med i ett större sammanhang.

Granöbygdens golf har satsat på att rekrytera ungdomar till deras verksamhet. Arbetet har varit något utmanande på grund av golfbanans geografiska läge, men föreningen har ändå lyckats starta upp en grupp för målgruppen.

Under året har Fun day genomförts i kommunen, för att locka ännu fler av Vindelns barn och unga till idrotten – en satsning som även kommer att genomföras under 2024, men då med visst förändrat koncept. I det arbetet är Vindelns folkhälsoråd inblandat.

VÄNNÄS I början av året kom det 15 personer från tio olika föreningar i Vännäs för att lyssna när vi från RF-SISU pratade om trygga idrottsmiljöer. Det är den bästa uppslutningen sedan idrottsrådet hade sin första träff hösten 2019. Detta var ett uppstartsmöte för kommande år då vi kommer jobba vidare med denna fråga. Föreningarna fick även ge inspel på hur och var de skulle vilja ha ett Träningsläger för styrelsen för föreningar i Vännäs. I oktober höll vi sedan en Grundutbildning för föreningsledare i Vännäs med fyra föreningar.

ÅSELE Vi har under året stöttat Åsele Ridklubb med att skapa mötesplatser för kompetenshöjning för ledarna. Föreningen har även behövt ett relativt stort administrativt stöd gällande IdrottOnline och LOK-stödsappen. Vid flertalet tillfällen har vi därför hjälpt föreningen med utbildning i systemen och gjort felsökningar.

Utbildningstimmar lärgrupp, kurs och processarbete per kommun.

Kommun	Antal utbildningar			Antal deltagare			Antal utbildningstim.		
	2023	2022		2023	2022		2023	2022	
BJURHOLM	2	0	🟢	7	0	🟢	21	0	🟢
DOROTEA	23	32	🔴	316	485	🔴	285	261	🟢
LYCKSELE	261	305	🔴	2 475	2 857	🔴	1 758	1 923	🔴
MALÅ	86	41	🟢	1 206	399	🟢	689	234	🟢
NORDMALING	53	58	🔴	303	370	🔴	993	974	🟢
NORSJÖ	132	118	🟢	1 282	1 168	🟢	1 519	1 379	🟢
ROBERTSFORS	333	265	🟢	2 474	2 096	🟢	3 764	3 111	🟢
SKELLEFTEÅ	2 194	1 973	🟢	25 611	22 425	🟢	24 723	24 429	🟢
SORSELE	37	4	🟢	583	34	🟢	304	15	🟢
STORUMAN	117	87	🟢	1 462	981	🟢	1 078	680	🟢
UMEÅ	1 681	1 812	🔴	14 720	15 288	🔴	18 467	19 037	🔴
VILHELMINA	50	37	🟢	557	268	🟢	413	443	🔴
VINDELN	210	176	🟢	1 788	1 474	🟢	2 725	2 288	🟢
VÄNNÄS	72	188	🔴	572	1 819	🔴	1 069	1 752	🔴
ÅSELE	46	45	🟢	604	552	🟢	326	416	🔴
Totalt:	5 297	5 141	🟢	53 960	50 216	🟢	58 134	56 942	🟢

Ledarutbildningstimmar lärgrupp, kurs och processarbete per kommun.

Kommun	2023				2022			
	Ledare Lärgrupp, kurs	Ledare Processarb.	Totalt		Ledare Lärgrupp, kurs	Ledare Processarb.	Totalt	
BJURHOLM	21	0	21	🟢	0	0	0	
DOROTEA	12	0	12	🔴	40	0	40	
LYCKSELE	387	26	413	🟢	232	41	273	
MALÅ	44	0	44	🔴	60	4	64	
NORDMALING	276	0	276	🟢	246	0	246	
NORSJÖ	347	15	362	🟢	319	4	323	
ROBERTSFORS	971	110	1 081	🟢	839	46	885	
SKELLEFTEÅ	7 300	153	7 453	🟢	6 936	83	7 019	
SORSELE	42	5	47	🟢	4	8	12	
STORUMAN	119	3	122	🔴	121	19	140	
UMEÅ	8 519	218	8 737	🟢	7 818	184	8 002	
VILHELMINA	104	11	115	🟢	79	0	79	
VINDELN	715	75	790	🟢	405	20	425	
VÄNNÄS	267	3	270	🔴	286	37	323	
ÅSELE	39	0	39	🟢	11	3	14	
Totalt:	19 163	619	19 782	🟢	17 396	449	17 845	

Lärgrupp, kurs och processarbete per idrott

Idrott	Antal utbildningar			Antal utbildningstimmar		
	2023	2022		2023	2022	
Akademisk Idrott	21	12	🟢	162	118	🟢
Badminton	16	31	🔴	153	215	🔴
Bandy	14	28	🔴	111	215	🔴
Bangolf	15	9	🟢	207	74	🟢
Baseboll & Softboll	9	0	🟢	121	0	🟢
Basket	38	20	🟢	349	174	🟢
Biljard	9	0	🟢	47	0	🟢
Bilspport	36	48	🔴	400	379	🟢
Bordtennis	20	13	🟢	308	128	🟢
Boule	8	12	🔴	70	126	🔴
Bowling	18	8	🟢	158	90	🟢
Boxning	2	3	🔴	34	18	🟢
Bridge	6	9	🔴	83	250	🔴
Brottning	5	2	🟢	47	22	🟢
Budo & Kampsport	67	47	🟢	770	589	🟢
Bågskytte	2	7	🔴	11	49	🔴
Casting	7	3	🟢	109	31	🟢
Cheerleading	48	37	🟢	514	416	🟢
Curling	11	12	🔴	193	209	🔴
Cykel	9	19	🔴	73	148	🔴
Danssport	42	38	🟢	493	584	🔴
Draghundsport	10	3	🟢	71	10	🟢
Flygsport	4	2	🟢	3	17	🔴
Fotboll	1 603	1 622	🔴	15 532	15 937	🔴
Friidrott	83	77	🟢	708	909	🔴
Frisbee	13	9	🟢	178	70	🟢
Golf	84	113	🔴	969	1 262	🔴
Gymnastik	235	164	🟢	2 275	1 568	🟢
Handboll	56	67	🔴	357	491	🔴
Innebandy	512	744	🔴	4 582	6 709	🔴
Ishockey	293	199	🟢	2 944	2 130	🟢
Islandshäst	5	3	🟢	53	11	🟢
Judo	1	4	🔴	3	86	🔴
Kanot	24	24	🟡	259	245	🟢
Karate	57	48	🟢	756	603	🟢
Klättring	28	76	🔴	381	508	🔴
Konståkning	72	41	🟢	673	629	🟢
Korpen	59	46	🟢	580	574	🟢
Motorcykel & Snöskoter	32	14	🟢	494	98	🟢
Orientering	68	47	🟢	1 094	671	🟢
Padel	4	3	🟢	35	23	🟢
Parasport	35	37	🔴	323	236	🟢
Ridsport	1 020	875	🟢	14 424	13 617	🟢
Segling	53	56	🔴	701	338	🟢
Simidrott	70	64	🟢	724	780	🔴
Skateboard	7	5	🟢	74	25	🟢
Skidor	172	132	🟢	1 812	1 321	🟢
Skidskytte	2	2	🟡	6	7	🔴
Skolidrott	4	8	🔴	16	67	🔴
Skyttesport	24	21	🟢	403	326	🟢
Sportdykning	5	5	🟡	76	60	🟢
Squash	7	16	🔴	71	144	🔴
Styrkelyft	5	1	🟢	34	4	🟢
SweSports	1	2	🔴	6	9	🔴
Taekwondo	90	112	🔴	1 529	1 923	🔴
Tennis	26	10	🟢	153	185	🔴
Triathlon	1	0	🟢	3	0	🟢
Tyngdlyftning	3	0	🟢	17	0	🟢
Volleyboll	94	104	🔴	1 097	1 281	🔴

Så tycker föreningarna om vårt jobb

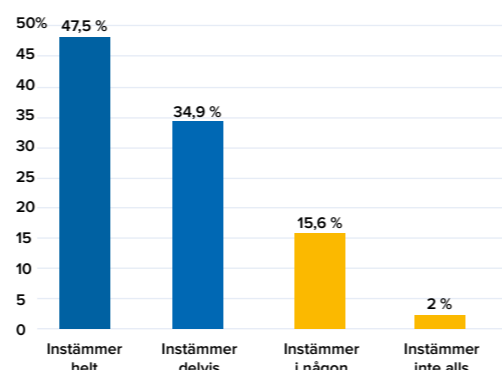
Föreningarna har, precis som tidigare år, en väldigt god uppfattning om RF-SISU Västerbotten. Hela 74 procent svarar att de är mycket eller ganska positiva till vår verksamhet och 82 procent instämmer i att de är helt eller delvis nöjda med vårt arbete.

När vi frågar föreningarna vilka områden som är viktigast för deras verksamhet svarar de, likt ifjol, att rekrytering av ideella, till såväl ledarroller som andra roller i föreningen, samt kompetensen hos tränare och ledare är de mest prioriterade områdena. Därtill bedöms arbetet med ekonomi och administration viktigare än tidigare. När vi jämför föreningarnas behov med hur de bedömer vårt

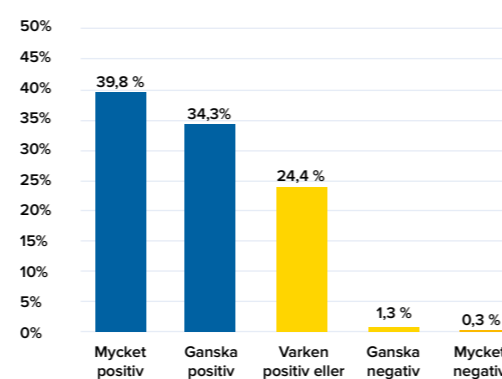
stöd i respektive område ser vi att vi på ett bra sätt motsvarar behovet av kompetensutveckling och stöd för ledare, tränare och andra ideellt engagerade i föreningarna. Vi upplevs också vara ett gott stöd när det gäller exempelvis ekonomi, administration, kommunikation och demokratiska processer. Däremot önskas mer av vårt stöd vad gäller rekryteringsfrågorna.

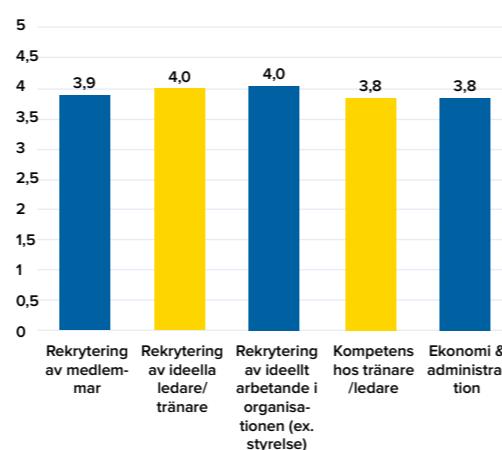
Sammantaget, jag och min förening är nöjd med RF-SISU:s arbete

Vilken är din generella uppfattning om RF-SISU Västerbotten?

Vilka områden är viktigast för föreningens verksamhet?

Årsredovisning 2023

Komplett årsredovisning: www.rfsisu.se/vasterbotten/Omoss/arsmote/

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

RF-SISU Västerbotten är Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas regionala organisation i distrikt Västerbotten. Förbundet har verksamhet i Region Västerbottens 15 antal kommuner. RF-SISU Västerbotten har sitt säte i Umeå.

Främjande av förbundets ändamål

RF-SISU Västerbotten (nedan benämndt distriktet) har till uppgift att, enligt dessa stadgar och Riksidrottsförbundets (RF) stadgar, sköta för idrottsrörelsen gemensamma angelägenheter inom distriktets gränser samt att enligt dessa stadgar och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna (SISU) stadgar, planera, leda, samordna och utveckla studie-, bildnings och utbildningsverksamheten inom distriktet. Distriktet ska också arbeta i enlighet med RF-stämmans och SISU-stämmans samt Riksidrottsstyrelsens (RS) och SISU:s förbundsstyrelsens (FS) beslut.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

Under 2023 fullföljde vi arbetet med att återstarta idrotten efter pandemin. Inte minst vår parasportsatsning är ett bra exempel på det. Inom ramen för det genomfördes evenemanget Parasport Challenge för första gången. När Parasport Västerbotten drabbades av sjukskrivning har vi under hösten dessutom helt tagit över den operativa driften av det förbundet. 2023 innebar också några väldigt stora evenemang till länet. Vi investerade mest tid och energi i SM-vecka sommar i Umeå, då det är ett evenemang där RF är huvudman. Under 2023 startade vi också Fokus folkbildning och en särskild ledarsatsning med ett brett anslag som gett bra resultat på kort tid. Dessa satsningar fullföljs 2024. Det gör också vårt arbete med parasport.

Medlemmar

Förbundets medlemmar är 587 föreningar (818 SF-IF/sektioner, tillhörande 65 idrotter samt SISU:s tre övriga medlemsorganisationer Bridge, Pis-

tolskytte och Schack som har sin hemort inom distriktets verksamhetsområde.

Eget kapital	Eget kapital	Ändamålsbeslutat	Totalt
Ingående balans	4 923 411	0	4 923 411
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel	0	0	0
Reservering av ändamålsbestämda medel	0	0	0
Årets resultat	155 374	0	155 374
Utgående balans	5 078 785	0	5 078 785

I enlighet med beslut vid extra distriktstämman i SISU Idrottsutbildarna Västerbotten, den 13 maj 2019, har överskottet (2 381 945 kr) efter sammanläggningen och likvidationen av SISU Idrottsutbildarna Västerbotten överförs till RF-SISU Västerbotten för nyttjande i folkbildningsverksamheten.

Flerårsöversikt	2023	2022	2021
Offentligrättsliga bidrag	22 228 145	23 464 053	21 613 064
Nettoomsättning	1 673 224	1 523 886	1 255 573
Årets resultat	155 374	38 387	562 772
Eget kapital	5 078 785	4 923 411	4 885 024
Soliditet %	35	32	36

RESULTATRÄKNING	NOT	2023	2022
Intäkter			
Offentligrättsliga bidrag	2	22 228 145	23 464 053
Nettoomsättning	3	1 673 224	1 523 886
Övriga rörelseintäkter		751 193	935 550
Summa intäkter		24 652 562	25 923 489
Kostnader			
Lämnade bidrag	4	-2 355 887	-2 823 619
Verksamhetskostnader		-2 720 240	-2 452 298
Övriga externa kostnader		-4 399 831	-4 920 385
Personalkostnader	5	-15 161 027	-15 691 094
Summa kostnader		-24 636 985	-25 887 396
Verksamhetens resultat		15 577	36 093
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper		0	0
Ränteintäkter och liknande poster		141 555	2 294
Räntekostnader och liknande poster		-1 758	
		139 797	2 294
Resultat efter finansiella poster		155 374	38 387
Bokslutsdispositioner		0	0
Årets resultat		155 374	38 387

BALANSRÄKNING	NOT	2023	2022
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar	6		
Aktier och andelar i dotterföretag		680 858	680 858
Summa anläggningstillgångar		680 858	680 858
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		544 145	209 993
Övriga fordringar		256 237	445 431
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		323 940	265 055
Summa omsättningstillgångar		1 124 322	920 479
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar		4 661 786	4 661 786
Summa kortfristiga placeringar		4 661 786	4 661 786
Kassa och bank		7 993 674	8 899 562
Summa kassa och bank		7 993 674	8 899 562
Summa omsättningstillgångar		13 779 782	14 481 827
SUMMA TILLGÅNGAR		14 460 640	15 162 685
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat kapital		4 923 411	4 885 024
Årets resultat		155 374	38 387
Summa eget kapital		5 078 785	4 923 411
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		457 986	658 408
Övriga kortfristiga skulder		2 115 667	2 386 198
Mottagna ej nyttjade bidrag	7	2 290 893	3 813 795
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		4 517 309	3 380 873
Summa kortfristiga skulder		9 381 855	10 239 274
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		14 460 640	15 162 685

Håll koll i våra kanaler

I våra kanaler hittar du som idrottsförening eller förbund information, inspiration och verktyg som kan stimulera till utveckling, lärande och utgöra stöd för ert arbete.

Hemsida

På vår hemsida hittar du information om aktuella utbildningar, utbildningsmaterial, information om vilket stöd din förening kan få för utvecklingsarbete och en hel del inspiration och användbara verktyg.

www.rfsisu.se/vasterbotten

Facebook & Instagram

I våra sociala kanaler hittar du insikter, inspiration och exempel från och för idrotten i länet och landet. Följ oss gärna och hjälp oss att nå ännu längre!

www.facebook.com/RFSISUVasterbotten/
www.instagram.com/rfsisu_vasterbotten/

Nyhetsbrev

Vårt nyhetsbrev samlar ihop viktig information för idrottsföreningar och förbund i länet, t.ex. när det gäller LOK-stöd, projektstöd och aktuella utbildningar. Får du inte vårt nyhetsbrev kan du enkelt börja prenumerera via vår hemsida.

www.rfsisu.se/vasterbotten/Nyhetsbrev/

Västerbotten